

Förstasida om rånet vann silver

NYHETER. "De autentiska bilderna återger en dramatisk händelse." Bland annat så skriver Tidningarnas förbund i sin motivering då de ger Nya Åland silver för första sidan dagen efter rånet mot Ålandsbanken. Bakom sidan ligger redigeraren **Sebastian Boman**.

SIDAN 12

Åland rustar mot människohandel

Sjöbevakare specialutbildas

NYHETER. Människohandel är ett brott som drabbar också Åland eftersom både Finland och Sverige fungerar som transitland för människor som transporteras till prostitution och slavarbete i Europa och Nordamerika.

För att kunna upptäcka fall av människohandel och för att kunna handskas med

dem har tio av Ålands sextio sjöbevakare fått specialutbildning om människohandel. Dessutom pågår en grundlig kartläggning av hur problemet egentligen ser ut hos oss.

Det framkom då Ålands fredsinstitut arrangerade ett seminarium om människohandel i går.

SIDAN 5

NYAN SYNAR BARNSKYDDET

Motstånd mot större enheter

NYHETER. Fungerar barnskyddet bra på Åland i dag?

– Ja, säger fjorton socialarbetare i nio kommuner som på egen hand börjat samarbeta kring barnskyddsärenden eftersom samordningen dröjt.

– Nej, säger barnombudsman **Ulla Rindler-Wrede** som vill förverkliga planerna på ett

samordnat barnskydd som funnits i många år.

Det skulle innebära att barnskydds- och vårdnadsärenden skulle flyttas från kommunernas socialarbetare till en eller ett par enheter som enbart skulle koncentrera sig på sådana frågor.

SIDORNA 4-5

Oenighet om tilläggsbudget

NYHETER. Valet i höst gör det allt svårare för landskapsregeringen att hålla ihop. När förslaget till tilläggsbudget klubbades i går så blev det två omröstningar och en reservation, något som tidigare har varit väldigt ovanligt.

De frisinnade kan inte acceptera rättestöd för Marstads nya hyreshus och bostadsrättsföreningens nybygge. Näringsminister **Jörgen Strand** tror dessutom att EU inte godkänner den typen av bidrag.

Trafikminister **Runar Karlsson** (c) motsätter sig en flyttning av hantverksskolan till Kastelholm. Han vill ha den till folkhögskolan.

SIDAN 7

Svensk bokning dyrare på Silja

NYHETER. Att boka resan med Tallink-Silja på svenska på internet blev 40 procent dyrare än om samma bokning gjorts på finska. Den erfarenheten drabbade mariehamnaren **Magnus Westergård** när han skulle resa från Åbo till Långnäs efter påskhelgen.

– Jag känner mig diskriminerad som svenskspråkig, säger han.

Vid Tallink-Silja beklagar man att man inte hunnit uppdatera de svenskspråkiga sidorna i Finland. Därmed är man tvungen som svenskspråkig att använda de rikssvenska nätsidorna och i Sverige är Tallink-Silja-biljetterna dyrare än i Finland.

SIDAN 12

Långdragen däckrusch

NYHETER. Nu i helgen är det sista chansen att byta till sommarkäck om man skall köra lagligt nästa vecka. Den långdragna våren har inneburit att däckbytena varit igång redan i minst ett par veckor. Nya Åland har prislistan på de vanligaste däckmärkena på Åland, från kvalitetsdäck till lågpris och regummerat.

SIDAN 3

Conny Rundberg vid däckfirman Rollic menar att de åländska bilisterna gärna väljer mellanklassdäck. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Inklämd bland böcker. Marcus Mattsson, Dan Le, Ljiljana Culibr, Josefin Eriksson och Emmelie Kalvik klämmer sig in bland de makulerade böckerna i bibliotekets källare.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Barn bland gamla böcker

REPORTAGE. Förskolebarnen i Klintebo vet numera vad hundöron är. De vet också att de inte behöver städa efter sig på biblioteket. Vet de inte var boken de läste skall stå är det bara att lämna den framme. På biblioteket är det så noggrant att bibliotekarierna helst plockar undan böckerna själva.

Mariehamns stadsbibliotek ger sedan några år alla förskolebarn möjlighet att besöka biblioteket. Under besöket går barnen både högst upp i tornet under klockan och lägst ner i källaren med alla makulerade böcker.

Nya Åland var med vid ett besök.

SIDAN 10

8 kultur

Ta frågan på allvar, väddade **Pia Rothberg-Olofsson** som överrättade namninsamlingen för Bio Savoy till landskapsregeringen i går.

14 nöje

Sommarjobb som expedit i glasskiosk kan vara något för dig som inte fyllt 18. Nöje tipsar om fler möjligheter.

18 sport

"Vi är betydligt bättre tränade än i fjol."

SUNDS IF-TRÄNAREN KIM CEDERROOS SER FRAM EMOT SERIEPREMIÄREN PÅ LÖRDAG.

18 sport

Maija Suni från division I-laget Viikingit är klar för Åland United. De senaste 2,5 åren har hon studerat och spelat fotboll i USA.

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

” En rakryggad praktisk ekofeminism med rötterna inbörade i legenden om Amrita Devi.
NALLE VALTIALA I FINLANDS NATUR OM DE INDISKA KVINNORNAS MOTSTÅND MOT SKOGSSKÖVLING.

Bakläxa för Brändö om avloppsslammet

Måste föreslå en ny lösning

Brändö kommun måste komma med förslag på alternativa lösningar för hur avloppsslammet från septiktankarna i kommunen ska tas om hand tills det nya reningsverket är klart.

– Enda alternativet är att vi kör bort slammet, säger kommunstyrelsens ordförande **Veronica Thörnroos**.

Problemet, som landskapsregeringen tog ställning till strax före påsk, är inte nytt. I flera års tid har klagomål kommit gällande slamhanteringen på Korsö och den nedlagda deponins påverkan på vattenområdet intill.

Vid en inspektion i juni 2005, alltså för nästan två år sedan, konstaterades att avfallsslam från kommunens septiktankar fördes till slamtråg på tippområdet. Slamtrågen var inte dimensionerade för mottagning av avloppsvatten från slutna septiktankar, och dessutom fungerade

rotzonsanläggningen dåligt eftersom vassen till stora delar var död och inte tog upp näringsämnen som den borde ha gjort.

Proverna visade kraftigt förhöjda värden av fosfor och kväve.

Miljötillstånd

Landskapsregeringen beslöt i maj 2006 att kommunen måste ansöka om miljötillstånd. I beslutet kan man läsa att det är ”totalt oacceptabelt” att fortsätta använda slamtrågen, dit obehandlat avloppsslam förs, eftersom rotzonsanläggningen inte fungerar. Om bädden fungerar så nås en acceptabel reningsgrad ändå bara under sommarmånaderna, heter det. Rotzonsanläggningar ska därför användas endast i kombination med andra reningssteg.

Det dröjde ända till januari i år innan ansökan registrerades hos miljöprövningsnämnden. I ansökan framgår att

kommunen vill fortsätta ta emot slam från flerkammarbrunnar och slutna system till slutet av 2008 när det nya reningsverket enligt planerna ska kunna tas i bruk.

Detta säger landskapsregeringen nej till. Senast den 5 maj måste kommunen lämna in förslag på hur septikslammet ska tas om hand tills nya reningsverket är klart. Området bör dessutom hägnas in, påpekar landskapsregeringen, för att människor och djur inte ska kunna ta sig in.

Om kommunen fortsätter att ta emot slam som hittills kan landskapsregeringen besluta att verksamheten ska upphöra, heter det i beslutet.

”Läget är uselt”

I Brändö är man medveten om att läget är prekärt.

– Vi vet att situationen är usel. Det enda vi kan säga till vårt försvar är att vi ligger bra till med planeringen av nya reningsverket. Med lite tur kan det börja byggas

Får inte fortsätta. Brändö kommun måste komma på en annan lösning än att köra det obehandlade septikslammet till öppna tråg på Korsötippen, kräver landskapsregeringen som inte vill vänta tills det planerade reningsverket är klart. Bilden togs vid inspektionen i maj i fjol.

Foto: MILJÖBYRÅN

i början av nästa år, om det inte blir besvär av något slag, säger kommunstyrelsens ordförande **Veronica Thörnroos**.

För tillfället är de kommunala krafterna rätt mycket koncentrerade på skolutbyggnaden. Men byggnadstekniska nämnden, kommunstyrelsen och fullmäktige har en uttalad vilja att få en lösning på slamproblemet, intygar hon.

En omständighet som fördröjt beslutet är att man har bett om Kumlinges åsikt.

– Vi hörde oss för om Kumlingebornas septikslam kunde

köras till oss. Då skulle vi ha anpassat logistiken och platsen till dem. Men Kumlinge var inte intresserat.

Till finska sidan

Det enda alternativet till nuvarande slambehandling är att det körs bort.

– I så fall ligger finska sidan närmast. Avståndet är ju bara 35 minuter med färja. Om det blir tvärstopp från landskapsregeringen så är vi tvungna att göra så.

Det har dröjt ganska länge innan man på allvar har bör-

jat åtgärda problemet i Brändö.

– Alla kanske inte insåg vid den av hela den här problematiken från början. Det tar lite tid att öppna folks ögon.

Någon egentlig kostnadsberäkning finns inte ännu för reningsverket, men Veronica Thörnroos gissar att det kommer att kosta minst en halv miljon euro.

– I så fall kommer vi billigt undan.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

DAGS ATT PACKA VÄSKAN!

Har du kryssat rätt?

I morgon, lördag, presenteras den lyckliga vinnaren i Nya Ålands tävling **GISSA LÖPET**

	1	X	2
Tävlings-annons 1		X	
Tävlings-annons 2	1		
Tävlings-annons 3			2
Tävlings-annons 4	1		
Tävlings-annons 5		X	
Tävlings-annons 6	1		
Tävlings-annons 7	1		
Tävlings-annons 8		X	
Tävlings-annons 9			2
Tävlings-annons 10		X	
Tävlings-annons 11	1		
Tävlings-annons 12		X	
Tävlings-annons 13			2
Tävlings-annons 14		X	
Tävlings-annons 15			2
Tävlings-annons 16		X	
Tävlings-annons 17	1		
Tävlings-annons 18		X	
Tävlings-annons 19			2
Tävlings-annons 20		X	
Tävlings-annons 21	1		
Tävlings-annons 22		X	
Tävlings-annons 23			2
Tävlings-annons 24		X	
Tävlings-annons 25	1		
Tävlings-annons 26		X	
Tävlings-annons 27	1		
Tävlings-annons 28	1		
Tävlings-annons 29		X	
Tävlings-annons 30			2
Tävlings-annons 31			2
Tävlings-annons 32	1		
Tävlings-annons 33		X	
Tävlings-annons 34		X	
Tävlings-annons 35	1		

Nytt för Bore. De beställda fartygen är 195 meter långa och 26 meter breda.

Bore beställer två nya RoRo-fartyg

Bore har beställt två nya RoRo-fartyg från Tyskland. Investeringen uppgår till cirka 100 miljoner euro.

Bore har undertecknat ett avtal med det tyska varvet Flensburger Schiffbau-Gesellschaft.

Avtalet omfattar två RoRo-fartyg. Beställningen är en del av Bores program att förnya flottan och omfattar även en option på två RoRo-fartyg till.

19 knop

Fartygen ska levereras i maj och augusti 2011. Fartygen har kapacitet på 2900 filmeter. Man kan lasta dubbelstaplade containers på lastbärare på tre däck och fartygen kan utrustas med sänkbara bildäck. Fartygen är 195 meter långa och 26 meter breda. Djupgåendet är 7,05 meter och dödvikten 13,025 ton.

Fartygen uppfyller kraven för den finsk-svenska isklassen 1A samt de senaste säkerhets- och miljöbestämmelserna. Fartygen kan operera upp till 19 knops fart med effektiv bränsleförbrukning.

Investeringen på två fartyg uppgår till cirka 100 miljoner euro.

Världsledande

Bore hör till det finska familjebolaget Rettig Group Oy Ab och övertog under åren 2005-2006 Bror Husell Chartering i Mariehamn och Rederi ab Engship. Bores flotta består nu av 22 torrlast- och containerfartyg. Omsättningen år 2007 beräknas uppgå till 75 miljoner euro och bundet kapital till 250 miljoner euro. Antalet anställda är ca 450.

Rettig Group är ett finskt familjebolag aktivt inom tre affärsområden: Rettig ICC; radiatorer för vattenburen värme, elradiatorer samt klimatkontroll inomhus, Bore; rederiverksamhet och Tarkala; utveckling och uthyrning av fastigheter. Omsättningen år 2006 uppgick till 700 miljoner euro och antalet anställda är ca 4000.

Flensburger Schiffbau-Gesellschaft i Tyskland grundades 1872 och har byggt totalt 732 fartyg. Sedan 1998 koncentrerar sig varvet på byggande av moderna RoRo-fartyg och har nått en världsledande position inom det området. Den årliga omsättningen uppgår till 150 miljoner euro och antalet anställda är 750.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax

Körde cross utan hjälm

■ I hög hastighet och utan hjälm körde någon i onsdags en crossmotorcykel längs Bolstavägen i Mariehamn.

Föraren är nu anmäld hos polisen för äventyrande av trafiksäkerheten, olovlig körning och och för trafikförseelse. (ab)

Dags för däckbyte

Däck till mellanpris säljer mest

De dyraste däckerna är bäst. Det visar biltidningarnas däcktester år efter år, men det är däck i mellanprisklassen som säljer bäst på Åland.

– De räcker bra till för vår körning och våra vägar, menar Conny Rundberg vid Rollic.

Mellanklassdäckerna skulle i så fall vara de som ligger runt 80-100 euro per styck i dimensionen 195/65R15 i tabellen här intill.

– De håller definitivt klassen. Vi kör inte så mycket i medeltal på Åland, och inte kan vi ta ut den prestanda som man kan ur däckerna på våra vägar. Mellanklass är mest populärt på sommardäck, medan folk ser mest på lågpris och regummerat när det gäller vinterdäck och till den tredje bilen i familjen.

Sista veckan

Senast på söndag är det dags att skifta om från dubbdäckerna till sommardäckerna. Många har redan gjort det och Conny Rundberg gläds åt den långdragna våren.

– En mer utdragen säsong gör att det inte blir ett så våldsamtryck som det brukar vara. Det har i 3-4 veckor varit en jämn kundtillströmning. Långdragna vårar är skönt, konstaterar han.

Satsar på kvalitet

Också **Niclas Forsström** vid Shell Servicecenter har noterat den långa våren.

– Folk har varit tidigare på gång än vanligt. På våarna är alla snabba med att byta till sommardäck, medan det på hösten är lite sävligare att byta till vinterdäck.

Han tycker att bilisterna mest satsar på kvalitetsdäck.

– Man satsar på säkra kort som Michelin och Nokian. Det är ändå en så stor investering att man inte räknar en euro hit eller dit. Säkerhet och komfort är honnörssord vid däcksvalet enligt Niclas Forsström.

– De flesta vet vad de vill ha och tar samma som tidigare om de varit nöjda.

Nya märken

På TB-Bilmacken har det också varit rusch ett bra tag.

– Åtminstone sedan förra veckan, och det är tidigare än förra året i alla fall, säger **Calle Mattsson**.

Han tycker att han har en del intressanta nyheter i år.

– Vi har haft Falkens vinterdäck och prövar nu sommardäckerna. Ett nytt märke är Interstate, ett asientillverkat däck från samma fabrik som tillverkar Cooper.

Han upplever att bilisterna gör prisjämförelser.

– Majoriteten tittar på priset. Visst finns det tveksamma märken, men de saluförs oftast inte här.

Testa djupet

Är man tveksam till om däckerna duger en säsong till är ett bra knep att testa mönsterdjupet med en tvåeurosant. Den silverfärgade ytterkanten är tre millimeter tjock, och är mönsterdjupet så mycket håller det en säsong till utan att bli olagligt (minst 1,6 mm).

Kompromiss. Conny Rundberg vid däckfirman Rollic menar att de åländska bilisterna gärna väljer mellanklassdäck, en kompromiss mellan pris och kvalitet. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Calle Mattsson på Bilmacken har en del nyheter på lågpriskonfronten i år och har valt bort det regummerade däckerna istället.

Niclas Forsström vid Shell Servicecenter upplever att bilisterna gärna väljer samma märke som tidigare på sina däck.

När man sätter på sommardäckerna skall man låta däckerna vara på samma sida som förra året, men skifta mellan fram och bak. På det viset blir slitaget jämnare och däckerna håller lite längre.

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax

SOMMARDÄCK

Dimension 195/65R15	Rollic/Esso	Nordson	Shell Service	TB-Bilmacken	J-S däck
Nokian Hakka i3	128,-	—	128,-	—	—
Nokian Nordman	105,-	81,30	93,-	—	—
Nokian Hakka H	—	—	141,-	—	—
Continental Eco Contact 3	—	—	—	128,-	—
Continental Prem Contact 2	—	—	—	144,-	—
Michelin Energy	121,-	113,20	125,-	—	—
Good Year Hydragrip	—	—	109,-	—	—
Good Year Excellence	—	—	123,-	—	—
Pirelli P7	118,-	—	—	—	—
Pirelli P6	105,-	122,-	—	—	—
Gislaved Speed 606	—	—	—	113,-	—
Gislaved Speed 616	—	—	—	109,-	—
Kumho KH15	—	—	—	—	75,-
Courier	—	90,-	—	—	—
Uniroyal Rallye 550	—	—	—	113,-	—
Uniroyal Rallye 680	—	—	—	111,-	—
Barum Brilliantis	—	—	—	90,-	—
Semperit Comfort-Life	—	—	—	75,50	—
Semperit Speed-Comfort	—	—	—	84,-	—
BF Goodrich Prof. 2	86,-	—	86,-	—	—
Federal	—	63,60	—	—	—
Sava Intensia	81,-	—	—	—	—
Falken SN 828	—	—	—	72,-	—
Falken ZF 326	—	—	—	78,-	—
Sonar	—	—	—	—	68,93
Interstate Touring IST	—	—	—	58,-	—
Ässä Pilot (regummerat)	59,80	—	—	—	—
AGI (regummerat)	—	—	—	—	55,-
MVX 3A (regummerat)	—	—	59,80	—	—

(Alla priser per däck inklusive balansering, montering och återvinningsavgift.)

NYAN SYNAR BARNSKYDDET

I dag inleder Nya Åland en serie artiklar om barnskyddet på Åland. Är de vårdnadsutredningar som görs opartiska eller finns det brister i systemet? Hur mår barnen i de fall där mamma utsätts för våld av pappa? Vilka förändringar behövs?

Artiklarna som publiceras i dag tar upp barnskyddets organisation. Socialarbetare i drygt hälften av de åländska kommunerna har börjat samarbeta i mindre skala på egen hand i barnskyddsfrågor, ett samarbete som enligt dem ersätter den samordnade barnskyddsorganisation som efterlysts i många år. Men det är inte lösningen på strukturproblemet, anser landskapsregeringen.

I nästa avsnitt intervjuas en förälder som berättar varför hon vill ha en större, fungerande enhet för barnskyddet.

Socialarbetare säger nej till central enhet

Fjorton socialarbetare i nio kommuner säger nej till den centrala barnskydds-enhet som länge planerats i landskapet.

– Man har dröjt för länge och kommunerna har löst problemet på egen hand. Därför finns det ingen anledning att lyfta ut barnskyddet nu, säger Margareta Nordberg, socialsekreterare i Finström-Geta.

Hon är första undertecknare till den skrivelse som socialarbetare i Finström-Geta, Hammarland, Eckerö, Jomala, Kumlinge, Saltvik, Sund-Vårdö, Lemland, Brändö och Föglö undertecknat och skickat till landskapsregeringens ansvariga minister Harriet Lindeman och tjänstemännen vid social- och miljöavdelningen.

I skrivelsen, som är rätt skarpt formulerad, undrar socialarbetarna vilken orsaken är till planerna på att centralisera barnskyddsärenden till en enhet som är gemensam för kommunerna. Socialarbetarna upplever att deras kompetens ifrågasätts och att kommunerna fräntas sin beslutanderätt.

De ifrågasätter i sin tur tjänstemännens kompetens på social- och miljöavdelningen och efterlyser praktisk erfarenhet av socialt arbete, något som de menar saknas i dag. De vill också ha mera juridisk rådgivning.

”Samarbete pågår”

Margareta Nordberg håller med om att det är bra med något större enheter inom barnskyddet. Men enligt henne är steget långt till en enda enhet.

– Kommunerna har startat olika samarbetsprojekt på egen hand inom barnskyddet och inom övrigt socialt arbete. Därför känns det inte motiverat att i en tid när man också har startat debatten om kommunsammanslagning vidta en sådan här åtgärd.

Finström och Geta samarbetar redan, Saltvik, Sund och Vårdö likaså, och Föglö har påbörjat samlarbetsdiskussioner med Jomala, påpekar hon.

Hennes utgångspunkt är att kommunerna har anställt fler socialarbetare och kanslist, och att också de tidskrävande och svåra utredningarna därför

Säger nej. Margareta Nordberg, socialsekreterare i Finström-Geta, menar att kommunerna redan har börjat samarbeta och att någon gemensam barnskyddsorganisation därför inte behövs. Hon är första undertecknare i en skrivelse till landskapsregeringen.

fortsättningsvis kan vara kommunernas ansvar. Arbetstid har frigit när socialarbetarna avlastats.

– Vi socialarbetare har skaffat oss möjligheter att få hjälp i svårare ärenden. Vi har hittat goda samarbetsparter på fastlandet där vi till exempel kan köpa tjänster av Eva Gottberg, professor i juridik.

Sju klagomål i fjol

Margareta Nordberg hävdar alltså att det samarbete som efterlysts pågår redan, fast på ett annat sätt än man önskar från tillsynsmyndigheten landskapsregeringen. Något problem med eventuell partiskhet ser hon inte.

I klientombudsmannens rapport från 2006 kommer det fram att sju klienter har upplevt att socialarbetaren varit partisk i ärenden som handlar om vårdnadsutredningar och barnskydd. Hur tolkar du det?

– Om de är missnöjda ska de naturligtvis vända sig till klientombudsmannen. Men man ska samtidigt tänka på att de som klagat över utkomststöd är ännu flera. Då det gäller barn är det viktigt att påpeka ännu en gång att socialarbetaren ska försöka göra det så bra som möjligt för barnet och att vårdnadsutredningen bara är en liten del av det underlag som lämnas till domstolen.

Är sju klagomål många eller få?

– Vi vet ju inte vilka kommuner det gäller. Nu tror man att det är ovana socialarbetare ute i kommunerna som föranlett klagomålen. I vår skrivelse har vi gjort tankeexperimentet att det är i de kommuner där man gör flest vårdnadsutredningar som de flesta anmärkningar uppstår. Mera fakta behövs, och vi inbjuder landskapsregeringen att ta del av hur vi jobbar i kommunerna.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Landskapets barnombudsman Ulla Rindler-Wrede:

”Vi drar olika slutsatser”

– Vi ser på behovet av ett gemensamt barnskydd ur brukarperspektiv, det vill säga de föräldrar och barn som utreds av kommunernas socialarbetare. Upplever brukarna att de blir partiskt bemötta så är det ett problem som vi måste försöka lösa, säger landskapets barnombudsman Ulla Rindler-Wrede.

I skrivelsen uppger de fjorton socialarbetarna att upplevelsen av partiskhet är subjektiv och att de själva upplever sig som opartiska.

– Samma gäller brukarnas upplevelse av socialarbetare som partiska. Vi kan inte säga att de har fel. Har de en upplevelse av subjektivitet så måste systemet göra allt för att få bort den känslan. Socialarbetarna och vi drar helt enkelt olika slutsatser.

Ulla Rindler-Wrede, som är en av de tjänstemän som får kritik i skrivelsen, betonar att social- och miljöavdelningens strävan att få till stånd en gemensam organisation för barnskyddet i landskapet inte gäller socialarbetarnas kompetens.

– Tvärtom. Vi värdesätter deras kompetens och vi har ett gott samarbete i de flesta frågor, med undantag för den här.

Strukturproblem

Det handlar om ett strukturproblem, säger hon.

– Ett samordnat barnskydd har diskuterats, och efterlysts, i många år. Det stämmer att kommunerna anställt mera personal för att sköta de här frågorna, men det är inte rik-

tigt samma sak. Det är jättebra att kommunerna har börjat samarbeta, men det räcker inte och det sker inte överallt.

Som stöd för det hon säger lyfter hon fram en rad dokument (se ruta här intill).

– Till det här kommer de många samtal som jag som barnombudsman, klientombudsmannen, socialchefen och också ansvariga ministern får om just barnskyddsärenden, säger hon.

”Distansen behövs”

Räcker det inte om socialarbetarna gör så gott de kan?

– Det är inte frågan om det. Distans behövs för att klienterna ska kunna känna att utredarna är opartiska. Om vi lägger ihop JO:s skrivelser om myndigheternas opartiskhet och allmänna trovärdighet med den övriga information vi fått så passar bitarna ihop. Vi tror att ett samordnat barnskydd skulle öka förtroendet. I dag finns det klienter som bönar och ber om att få sina ärenden utredda i en annan kommun än den egna just därför att man inte känner det nödvändiga förtroendet. Men lagen tillåter inte det.

Hon påpekar att såväl det förebyggande barnskyddet och till viss del de öppna stödåtgärderna bör vara kvar i kommunerna, men att de mera krävande barnskyddsutredningarna skulle överföras till större enheter.

Ödmjukhet

Hon säger också att de få tjänstemännen på socialavdelningen inte kan vara experter

på allt, något som påpekas i socialarbetarnas skrivelse.

– Vi förhåller oss ödmjukt till det. Men trots det så har medborgarna på Åland samma rätt som alla andra att uppleva ett opartiskt bemötande och att inte närheten till varken socialarbetare eller socialnämnd blir för påträngande. Det här är ett exempel på hur ombudsmannaskapet fyller en viktig demokratisk funktion. Konfrontation är ett ovärdigt sätt att försöka lösa den här viktiga frågan som ju handlar om barnets bästa. Man måste hela tiden fråga sig: Hur får vi systemet så bra som möjligt för medborgarna? Den frågan vill vi fortsätta diskutera med socialsektorn via Ålands kommunförbunds utvecklingsarbete om barnskyddet.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Stöd för centralt barnskydd

■ Skrivelse från Rädda barnen från 2005 där dåvarande barnombudsmannen Peter Carlberg med flera efterlyste ett barnskyddsteam, gemensamt för kommunerna, för att ge barn och unga möjlighet till en likvärdig service oberoende av vilken kommun man är bosatt i. I skrivelsen pekade man på många brister i barnskyddsarbetet, och menade att kvalificerat barnskyddsarbete kräver fortbildning, handledning och tillgång till juridisk och psykologisk expertis, och att antalet

Svåra ärenden. Vårdnadstvister är svåra ärenden, och önskemål har funnits länge om att de utredningar som görs sker i större enheter där avståndet är tillräckligt stort mellan klienter och socialarbetare. Som det är nu upplever flera klienter att de inte blir opartiskt bemötta. Bilden är arrangerad och personerna på bilden har inget samband med texten.
Foto: STEFAN ÖHBERG

Distans. Ett samordnat barnskydd behövs för klienternas känsla av att bli opartiskt bemötta när vårdnadsutredningar görs, hävdar landskapets barnombudsman Ulla Rindler-Wrede. – Det räcker inte att kommunerna har börjat samarbeta. Större enheter behövs, säger hon.
Foto: ERKKI SANTAMALA

ärenden måste vara tillräckligt många för att utredarna ska kunna upprätthålla kunskapen och ha överblick. 2001 fanns på Åland över 200 registrerade fall av barn som farit illa, mörkertalet oräknat.

■ Riksdagens justitieombudsmans verksamhetsberättelse 2004 där det påpekas att all offentlig maktutövning i ett demokratiskt samhälle ska ha medborgarnas förtroende och att yttre omständigheter inte få ge anledning att misstänka att en myndighet eller tjänsteman

är partisk. JO konstaterade att i synnerhet när en utredning görs för en domstol så medför kravet på opartisk utredning att de socialarbetare eller barnatillsyningsmän som gör utredningen inte tidigare får ha gett samma föräldrar råd och handledning, medlat mellan dem eller annars hjälpt föräldrarna i fostrings- eller familjerådgivningsfrågor.

■ Åländska klientombudsmannens årsrapport för 2006 där sju klienter upplevt sig partiskt bemötta av utredande socialarbetare.

Sjöbevakare specialutbildas

Människohandel berör Åland

Hittills har ingen på Åland åtalats för människohandel men trots det är de åländska myndigheterna väl förberedda på fenomenet som blir allt allvarligare i Norden.

Av totalt sextio åländska sjöbevakare har tio fått specialutbildning i hur man skall upptäcka och handla då man står inför fall av människohandel.

Människohandel, eller trafficking som det också kallas, utpekas av polisen som en av de mest lukrativa inkomstkällorna för internationell organiserad brottslighet. Åland och Finland är inte viktiga destinationsländer för människohandeln men däremot fungerar vi som transitland.

Enligt Centralkriminalpolisen i Finland kan det vara fråga om hundratals offer för människohandel som årligen transporteras via Finland vidare ut i Europa eller till Kanada och USA. Det är till största delen fråga om sexuell människohandel, 70 procent av alla offer är kvinnor, men det handlar också om människor som utnyttjas som arbetskraft eller, med andra ord, som vår tids slavar.

En handlingsplan

Statsrådet har redan för ett par år sedan tagit fram en handlingsplan mot människohandel och den planen är välkänd framför allt inom sjöbevakningen, som ju också fungerar som gränsbevakare.

– Tio av de sammanlagt sextio sjöbevakarna på Åland har fått specialutbildning om människohandel, sade sjöbevakningschefen **Timo Hissa** i går då han informerade om situationen på ett seminarium i Ålands fredsinstituts regi.

Situationen för Ålands del och den människohandel som eventuellt sker via färjor och småbåtstrafik kartläggs som bäst. Dessutom bygger man upp ett samarbete med alla tänkbara instanser som kan bidra till att begränsa människohandeln.

Tillsammans starka

Sjöbevakningen samarbetar

Vill ha tips. Sjöbevakningschef Timo Hissa och kommissarie Olof Lindqvist uppmanar allmänheten att ta kontakt med myndigheterna om man ser något som kan vara människohandel.
Foto: JONAS EDSVIK

redan nu med polisen och tullen och över landets gränser med motsvarande myndigheter i framför allt Sverige och Estland men också i hela Norden och Östersjöregionen. Målet är att här på Åland också aktivt få med bland annat arbetskrafts- och skattemyndigheterna.

– Misstänker man till exempel att allt inte står rätt till i ett företag kan det vara svårt för skattemyndigheterna att ensamma ta kontakt men tillsammans med polisen och oss blir de starka, sade Hissa.

Eftersom det förekommer att människohandlarna använder sig av färjorna som transportmedel har man i Sverige också inlett samarbete med redarföreningen och hamnverket.

Som offer

Samarbete är alltså ett av de viktiga vapnen i arbetet mot människohandel. Utbildning och information är andra metoder att bekämpa trafficking.

Det idealiska skulle vara om alla lärde sig känna igen de omständigheter som ger anledning att misstänka människohandel och att varje suspekt fall rapporterades till myndigheterna.

– Man kan ringa oss också

vid minsta lilla misstanke, sade kommissarie **Olof Lindqvist**.

Både han och Hissa betonade att de som utsätts för människohandel ses och behandlas som offer.

– Man behöver alltså inte var rädd för att någon blir dåligt behandlad.

Lura folk

– Polisen på Åland har inte specialutbildad personal, vi har haft ett fåtal fall av koppleri på färjorna och i samband med det kontaktat centralkriminalpolisen i Åbo eller länskriminalen i Stockholm, förklarade Lindqvist.

Lindqvist började hela sitt anförande med att önska att politikerna agerade mer kraftfullt. Inte i första hand mot den brottslighet som redan existerar utan i förebyggande hänseende.

– Det är klart att det går att lura hit folk som mår dåligt hemma och som tror att lyckan finns i våra länder. Politikerna borde jobba betydligt mera för en jämnare värld och för att informera de människorna om vad det handlar om innan de drabbas, sade Lindqvist.

Oväntat sätt

Schengenavtalet har lett till att gränskontrollerna har

förändrats, i dag förekommer inte längre samma möjligheter som förr att stoppa och kontrollera resenärer i tullen.

Men möjligheterna att kontrollera eventuella misstänkta lever ändå kvar men på ett kanske lite oväntat sätt. I Sverige finns det polispatruller som stoppar bil efter bil för att fråga om de har den obligatoriska varningstriangeln. Och här på Åland blir det allt vanligare att kontrollera att gästande privatbåtar har all den sjösäkerhetsutrustning som lagen kräver. Eller att de inte har en olaglig hund ombord...

Statsrådets lättlästa Handlingsplan mot människohandel, som bland annat inkluderar en lista på vilka omständigheter som ger anledning att misstänka människohandel, kan laddas ner från följande adress:

[www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/36216d73ec3cfd7ac22571ae0027be17/\\$file/inrikesministeriets_handlingsplan_mot_manniskohandel.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/36216d73ec3cfd7ac22571ae0027be17/$file/inrikesministeriets_handlingsplan_mot_manniskohandel.pdf)

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tte.tornroth@nyan.ax

Slog och sparkade sin sambo

51-åring dömdes till åtta månader fängelse för misshandel och grovt rattfylleri

Mannen slog och sparkade sin sambo vid upprepade tillfällen under fjolåret. För det, och för att ha kört bil med 2,3 promille alkohol i blodet, dömdes han i går till åtta månader fängelse. Straffet är villkorligt. Böterna uppgår till 1.320 euro.

Mannen dömdes för fem fall av misshandel under tiden januari-december i fjol.

Han har bland annat vid olika tillfällen kastat sambon i

golvet i garaget, slagit hennes huvud mot motorhuven på en bil i garaget, slagit och sparkat henne i garaget och slagit med knytnäven mot hennes smalben i parets sovrum. Några dagar senare har han slagit sambon i ansiktet med knytnäven i garaget. Misshandeln fortsatte samma dag med slag och sparkar över hela hennes kropp under cirka 10 minuter, ända tills polisen kom till parets hem.

I december i fjol begick mannen fysiskt våld mot kvin-

nan under flera dagar. Hon fick ta emot otaliga slag och sparkar och hennes huvud dunkades mot väggen, framgår i tingsrättens dom.

Båda hade druckit stora mängder alkohol. Vid läkarundersökningen hade kvinnan haft 3 promille alkohol i blodet, men var trots det klar och redig och orienterad i tid, rum och plats.

Till matbutiken

Domen för grovt rattfylleri gäller mannens körning med

personbil från hemmet i Mariehamn till matbutiken och tillbaka, trots en berusningsgrad på 2,3 promille.

Domen för fem fall av misshandel och ett grovt rattfylleri blev sammanlagt åtta månader fängelse och 40 dagsböter á 33 euro, totalt 1.320 euro.

Prövotiden för fängelsestraffet går ut den 11 april 2009 och körförbudet upphör 13 november i år.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Maj-Len Lindholm
Epost: majlen.lindholm@nyan.ax
Telefon: 528 449

familjen

Dagens namn

ETEL

Vi firar 1-15 år

Madelén Wildhaber, som vanligtvis bor i Schweiz men som just nu är på Åland och hälsar på släkten, fyller 11 år i dag den 13 april. Grattiskramar kommer från mormor och morfar.

Lova 3 år och 4 månader fick på skärtorsdagen den 5 april klockan 21.48 en lillebror som skall heta Alvin. Han vägde 3.960 gram och var 51 centimeter lång. Föräldrar är Anna-Mara Sundell och Daniel Karlsson på Solstigen i Finström Grelsby.
Foto: PRIVAT

Ny på Åland
☆☆☆

TACK

Vårt varma tack till Er alla som på olika sätt hedrat minnet av vår kära

Ragnhild Mattsson

och deltagit i vår sorg.

Gunilla med familj

TACK

Ett varmt tack till alla som hedrat minnet av min make

Helge Lindström

samt stort tack till alla som vårdat honom under sjukdomstiden.

Vivi

DÖDA

Min älskade hustru,
vår kära

**Siv Gunilla
Reuter**

f. Blomqvist

* 24.11.1945 i Mariehamn
† 30.3.2007 i Helsingfors

*Länge var vi två
Nu är vi bara en*
Lars Huldén

Mikael

*Älskad, saknad,
bevarad i våra hjärtan*

**Jonatan och Camilla
Andrea**
Syskon med familjer
Släkt och vänner

Som vänlig inbjudan meddelas att jordfästningen äger rum den 21 april kl. 13 i Kristensamfundets kyrka, Kadettvägen 11, Helsingfors. Minnesstund efteråt. Meddela gärna om deltagande till Jonatan, jreu@iki.fi eller 040 511 4978

Kurs i pilflätning på Kumlinge

■ Nu inbjuds gäster till ett testpaket för ett veckslut kallat ”Hantverkstradition vid havet” den 27 till 29 april.

Under ett veckoslut bjuds på promenader, avslappning, ett besök till St:a Anna kyrkan samt en prova-på-kurs i pilflätning. Måltiderna serveras på restaurang Kastören och övernattningen sker i Remmarina stugor, allt vid havet och mitt i naturen.

Deltagandet i testpaketet kostar 145 euro per person och i priset ingår logi, måltiderna programmet och materialet för pilflätning.

Intresserade kan höra av sig till kontaktperson **Satu Numminen**, både med eventuella frågor och anmälningar, satu.numminen@kumlinge.ax, eller per telefon 040 506 12 99.

Till hösten arrangeras ytterligare veckoslutskurser på Kumlinge. Denna gång med inriktning på frigörande andning, yoga och naturupplevelser.

Kursen äger rum på Hasslebo Gästhem, det ekologiska vandrarhemmet på vackra östra Kumlinge. Här kan man sova i ”sandbädden”, dricka virvlat vatten och smaka vegetarisk mat. (ka-f)

Skolmaten

Vecka 16, 16-20.4

Godby

Måndag: Köttbullar, potatismos, brunsås, grönsaker.

Tisdag: Currykyckling, ris, sallad.

Onsdag: Lokförarens saffransfisk, potatis, råkost.

Torsdag: Kalops, potatis, sallad, lingonsylt.

Fredag: Salladsbuffé med skinka ost, pasta

Kyrkby/Vikingaåsen

Måndag: Pytt i panna, rödbeta, sallad.

Tisdag: Skinkfrestelse, sallad.

Onsdag: Stekt lax, skagenröra, potatis, sallad.

Torsdag: Tandoorikryddad kyckling-gryta, ris, sallad.

Fredag: Korvsoppa, mjukt bröd, pålägg.

Mariehamns stads grundskolor

Måndag: Gröt, sylt, pålägg.

Tisdag: Dillkött, potatis.

Onsdag: Stekt sik, kall sås, potatis.

Torsdag: Griskött i sötsur sås, ris.

Fredag: Pytt i panna, ägg, rödbeta, salt gurka.

RÖDA KORSET

Den 8-10.6 ordnar Ålands distrikt en medlemsresa till Helsingfors under de FM-tävlingarna i Första Hjälp till Sveaborg. Själva målet är att under dagarna vara tillsammans i Röda Korsets tecken, vara med under tävlingarna och heja på vårt 5-mannalag från Åland. Det blir också tid över för ev. eget program under dagarna – Helsingfors, Östersjöns pärla bjuder er på besök! Litet extra guldkant på tävlingen utgör ju Finlands Röda Kors' 130-årsjubileum som vi firar i år.

VIKTIG INFO: Deadline för anmälan till kansliet är den 27.4 Först till kvarn gäller! Tilläggsinformation om evenemanget finns på www.redcross.fi/aktiva – se även reseinfo på distriktets hemsida: www.redcross.fi/aland

GUDSTJÄNSTER

**JOMALA
FÖRSAMLING**

Lördag 14.4 kl. 19 Kon-
sert med Intermezzo-
kören

Söndag 15.4 kl. 11 Guds-
tjänst, R Syrén, K Gram-
menos.

Församlingar till Tammerfors

■ Mariehamns och Finström-Geta församlingar ordnar en bussresa till Tammerfors, Nådendal och Åbo 6-8 juni. Man besöker Tammerfors domkyrka (för några år sedan framröstad som landets vackraste kyrka), Mikaelskyrkan i Åbo och presidentens sommarresidens, Gullranda, i Nådendal,

Isac föddes den 25 mars kl. 00.12, på akademiska sjukhuset i Uppsala. Han vägde då 3.490 gram och var 53 centimeter lång. Föräldrarna heter Chatarina och David Ljungberg och familjen bor i Uppsala. Mamma kommer ursprungligen från Mariehamn.
Foto:PRIVAT

Kom ihåg

■ **Ahveniset:** Gemensam vårutflykt till Kumlinge söndag 22.4. Färjan åker från Vårdö Hummelvik kl 11.40 och framme är vi kl 13. Sirkka-Liisa guidar oss till öns hemligheter, matservering ingår i rundvandringen. Retur från Kumlinge kl. 21.05, åter i Hummelvik är vi 22.30. Anmälningar och tilläggsinformation: kontakta Tarja, tel 050 328 05 84. Lähdetään yhteiselle kevätretkelle Kumlingeenn sunnuntaina 22.4. Lautta lähtee Vårdön Hummelvikista kello 11.40 ja on perillä klo 13. Sirkka-Liisan opastuksella tutustuminen saareen, myös ruokailu on järjestetty. Paluuaika Kumlingesta kello 21.05 ja Vårdössa ollaan noin 22.30. Ilmoittautumiset ja lisätiedot: Tarjalle, puh. 050 328 05 84.

■ **Folkhälsan i Jomala:** OBS! Sista dagen för anmälan till Benthetsmätningen. Ring Ann-Britt Jansson tfn 38 993 fredag 13.4 kl 12-15.00.

■ **Förbundet Ålands Sjö-dagar:** Vårmöte torsdag 19.4 kl 18.30 i servicehuset, Sjukvarteret. Stadgeenliga ärenden. Styrelsen.

■ **Föreningen Ålandsfåret:** Årsmöte lördag 21.4 kl 16.00 på Ålands Naturbruksskola - stadgeenliga handlingar. Kaffe och smörgås till självkostnadspris Mera information och anmälningar till Maija Häggblom mobil 040-7428 967 e-post: info@alandsfaret.ax Välkomna! Styrelsen.

■ **Geta sockensällskap:** Årsmöte söndag 15.4 kl 18.30 i Geta skola (OBS platsen!) Stadgeenliga förhandlingar. Utdelning av diplom för kulturgärning år 2006. Nils Olof Sundblom presenterar sin historik över Geta andelshandel, som grundades 1906 som den första på

Åland. Historiska bilder. Möjlighet att köpa boken. Kaffeservering.

■ **Pensionerade lärare:** Välkomna till vårlunch i pensionat Solhem tisdag 24.4 kl 12.00. Ring Rubi tfn 33 626 eller Göta tfn 12 574 senast 22.4.

■ **Södra Finströms byalag:** Årsmöte söndag 15.4 kl 15.00 på Karl Ehrns i Bjärström. Välkomna.

■ **Trädgårdssällskapet Ålandsfuchsian:** Årsmöte söndag 29.4 kl 17.30 i Fridenborg, Jomala. Stadgeenliga förhandlingar, sticklingsförsäljning, landskapsarkitekt Tiina Holmberg berättar om trädgårdsplanering samt kaffeservering. Välkomna.

■ **ÅBSK Räddningshunds-verksamhet:** Hotell Pommern fredag 13.04 kl 18.00 Jorma Lankinen från SPKL svarar på frågor om räddningshundsverksamhet. KL 19.00 Esa Viitala teori om spår för räddningshundar. Alla är välkomna även icke medlemmar! Vid frågor kontakta Ulla 040 778 06 66.

■ **ÅBSK:** Kom ihåg att anmäla till årets första lydnadsprov 28-29.4. Proven hålls på träningsplan i torp båda dagar. Anmälan senast 16.4 till: Chris Sviberg, Valborgsvägen 2, 22610 Lemland. För mer info se ÅBSK's Hemsida www.absk.fi

■ **ÅBSK:** Börjar äntligen bli säsong för aktivitet på plan. Alla kommer väl ihåg de öppna träningarna varje onsdag kl 18-19 allmänlydnad, 19-20 tävlingslydnad. Träningarna är ännu inte ledarledda men tävlings-träning för tävlingslydnadsekipage: 25.4, 6.6, 8.8 samt 22.8. För info om klubben se hemsida: www.absk.fi

■ **Ålands fåravelsförening:**

Glöm inte att boka Fårklippning 24.4-5.5. Vi sätter ihop körlistor i början av nästa vecka, så hör av er snarast, 0457 548 34 91, om ni behöver hjälp med klippningen.

■ **Ålands hörselskadade:** Jubileumsårets nästa aktivitet är en studieresa till Hörselskadades riksförbund (HRF) i Stockholm lördag 21.4. Vi åker med Ålands-färjan kl. 7.00 och returen sker med kvällsboten. Efter besöket på HRF, finns möjlighet till egen tid i Täby Centrum. Buss och båt bjuder föreningen på, men måltider betalar man själv. Samling i hamnen kl. 6.30 för utdelning av biljetter. Anmäl er senast 13.4 kl. 12.00 till HandiCam-pen på telefon 527 360. Vid färre än 15 deltagare inhiberas resan. Välkomna!

■ **Ålands marthadistrikt:** Mys-afton i Godby simhall fredag 13.4 kl 19-21.30.

■ **Ålands synskadade:** Månadsträff måndag 16.4 kl 18.00 på Ankaret. Vi har en grupp balalaika-spelare som uppträder. Kaffeservering. Alla hjärtligt välkomna.

■ **Önningeby byalag:** Traditionsenlig städning längs vägrenarna måndag 16.4 med start kl 18.30. Samling vid Önningebymuseet och på Önningeby Näset vid Lemströms kanal. Efteråt bjuds det på Röckakorv till alla städare. Städgeneral är Jan-Erik Holmström.

■ **Önningebymuseet:** Kom med på talka i glada vänners lag, tisdag 17.4 kl 18.30. Vi tillverkar souvenirer, städar, putsar och fejlar. Vi bjuder på kaffe med dopp. Alla händer behövs!

■ **ÖSUF:** Månadsmöte på Högtoft söndag 15.4 kl 19.00.

Nyan rättar

Rätt datum för öppningsfest

■ Datumet för Ekorex-husets öppningsfest blev fel i gårdagens tidning. Den nya butiken Hus och fritidsservice som öppnade i Ekorex-huset i tisdags skall hålla sin öppningsfest lördagen den 12 maj.

alla ritade av arkitekten **Lars Sonck**.

– Tammerfors där vi stannar i ett och ett halvt dygn är huvudmålet för resan. Staden har en historia som landets största och första industristad, arbetarstad. Och en betydande del av denna historia lever för fullt fortfarande, berättar kaplan **Brita Turakka**.

– Tammerfors i dag är också kulturstad, en storstad enligt

finländska mått, men framför allt är det en mycket vacker stad, lummig och välvårdad i armarna av två stora insjöar med forsen som livsåder och den berömda sandåsen i stadsdelarna Pyynikki och Pispala som lungor, tillägger hon.

Ännu finns några platser kvar i bussen. Mer uppgifter ges av Brita Turakka på telefon 0457 529 30 01, som även tar emot anmälningar. (jk)

(fs) emot räntestöd i tilläggsbudget

Röstning också om hantverksskolan

Nu börjar olika åsikter göra sig gällande inom landskapsregeringen. Det behövdes två omröstningar när man i går klubbade förslaget till årets första tilläggsbudget.

I tilläggsbudgeten föreslås räntestöd för lån på 17 miljoner euro för Marstads hyreshus och bostadsrättsföreningens hus vid Lotsgatan, båda i Mariehamn.

Det blir 120 nya bostäder och räntestödet som landskapet ställer upp med har budgeterats till 150.000 euro.

Näringsminister **Jörgen Strand** (fs) ansåg att landskapet inte skall gå in med räntestöd till de här bostadsprojekten utan låta den privata marknaden sköta byggandet. Vid omröstningen fick han stöd av **Harriet Lindeman** (fs), medan de andra röstade för räntestödet.

Detta ledde till att Strand och Lindeman lämnade in en reservation, där de dels anser att byggandet skall ske på marknadsekonomiska villkor.

Stora bidrag från landskapet slår undan fötterna för privata entreprenörer.

– Strand tog också upp EU-vinkeln. Det är oklart med juridiken kring bostadsproduktionen i EU, säger finanschef **Conny Nyholm**.

Stödet har inte notifierats hos kommissionen och det råder viss osäkerhet kring hur man ser på saken i Bryssel.

Hantverksskolan

Omröstning blev det också om hantverksskolans framtid.

Det finns ett förslag att flytta över hantverksskolan från Tosarby till Kastelholms kungsgård i två etapper. I första etappen skall nedre våningen av stallet rustas så utbildningen kan inledas hösten 2008. Man skulle också få tillgång till utrymmen i Ribacka.

Etapp två skulle omfatta övre våningen av stallet och mangårdsbyggnaden på Kastelholm.

För etapp ett och projekteringen av etapp två

föreslogs nu 570.000 euro. 500.000 finns sedan tidigare budgeterade för en verkstadsbyggnad i Tosarby och så räknar man med att sälja tomten där och få resten av pengarna den vägen.

Mot detta gick trafikminister **Runar Karlsson** (c), som ansåg att hantverksutbildningen skulle flyttas till folkhögskolan. Han blev ensam om den åsikten i omröstningen, som alltså slutade 6-1.

Ny tjänst

I tilläggsbudgeten tas också den nya tjänsten som autonomiutvecklare upp.

– Enligt förslaget inrättas tjänsten den 1 juli. För att täcka lönekostnader med mera behövs 52.000 euro, men något anslag behövs inte nu, vi omfördelar pengar, säger Conny Nyholm.

Tjänsten inrättas för **Elisabeth Naclér**, som nu sitter i riksdagen.

11 miljoner

Tilläggsbudgeten balanserar på 11.530.000 euro. Pengar

Röstning. Med rösterna 6-1 beslöt landskapsregeringen att bevilja pengar för etapp ett för flytten av hantverksskolan i Tosarby till Kastelholms kungsgård. Foto: ERKKI SANTAMALA

finns. Avräkningen ger över 3 miljoner mer än man tog upp i ordinarie budgeten,

skattegottgörelsen likaså och så har man ett överskott på 5 miljoner euro från fjolåret.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

OBS! Det händer

FREDAG 13.4 CAFÉ

■ ■ **Folkhälsans Allaktivitetshus kl 10.00-12.00.** Babycafé med miljötips för baby- och småbarnsföräldrar.

DANS

■ ■ **Arkipelag restaurangen kl 21.00.** Högtryck.

FÖRELÄSNING

■ ■ **Indigo bar kl 16.00.** "Den planerade slumpen". Föreläsning med Fiskars chefdesigner Olavi Lindén.

MUSIK

■ ■ **Musikinstitutet kl 19.00.** Elever från Nordiska musikgymnasiet i Stockholm.
■ ■ **Mariehamn Margaretagården kl 19.30.** "I Alie Lindbergs fotspår". Bach – Chopin – Liszt – Bottesini – Granados – Casadò – Monti. Margit Rahkonen, piano och Jorma Katrama, kontrabas.

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bulldog.
■ ■ **Dinos bar kl 22.00.** Biomech/Rock dj.
■ ■ **Parks bar kl 22.00.** Blandad musik från baren.

TEATER

■ ■ **Brändö kl 19.00.** "Ensam rävhane söker hona..." Regi: Olof Willgren. Medverkande: Matts Stenlund och Janina Berman.

LÖRDAG 14.4 INSTRUMENT-PROVARDAG

■ ■ **Ålands musikinstitut kl 14.00.** Prova olika instrument. Elever från Jakobstads musikinstitut medverkar.

MUSIK

■ ■ **Jomala kyrka kl 19.00.** W.A Mozart Requiem. Solister. Therese Karlsson, sopran, Jenny Carlstedt, alt,

Dan Karlström, tenor, Björn Blomqvist, bas, Intermez-zokören och Bulevardens kammarkemusikällskap. OBS! Alla biljetter är slutsålda på förhand.
■ ■ **Hotell Pommern, restaurangen kl 21.00.** "Hommage till en bluesman", minneskonsert för Totta Näslund med Elisabeth Ekman och Kurt "Kutten" Lindboms bluesband.

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bulldog.
■ ■ **Dinos bar kl 22.00.** Biomech/Rock dj.
■ ■ **Parks bar kl 22.00.** Monaco Blues Band.

PANELDEBATT

■ ■ **Självstyrelsegårdens auditorium kl 16.30.** "Hur kan Åland och Svenskfinland samarbeta i gemensamma frågor". Debattledare: Gösta von Wendt.

SPEX

■ ■ **Stadshuset kl 17.00.** "Svartskägg". Medicinarklubben Thorax spexar för 52:a gången. Spexet för oss i år till Karibiens glittrande hav där maktkampen mellan pirater, engelsmän och fransmän pågår.

SÖNDAG 15.4 BIO

■ ■ **Föglö Bioborgen kl 15.00.** "Bamse och Åsnan".

NÖJE

■ ■ **Parks bar kl 22.00.** Blandad musik från baren.

ÖPPET HUS

■ ■ **Kökar sjöbevakningsstation kl 12.00-16.00.** Allmän information om sjöbevakningens verksamhet och utrustning samt visning av patrullbåtarna.

SEVÄRT MARIEHAMN

■ ■ **Galleri Fäktargubben, Storagatan 14.** Konstkeramik och gipsskulpturer av Solveig Mörn. Pågår till 28 april. Öppet måndag-fredag kl 12-17, lördag kl 10-14.
■ ■ **Köpmannamuseet Parkgatan.** Öppet för grupper enligt överenskommelse per tel 13 650.
■ ■ **Mariehamns Galleriet, Mariepark Västerhamn.** Fotoutställningen "Det glömda Mariehamn" sammanställd av Cecilia Wickström. "Miniatyrstaden – Mariehamn på 1920-talet". Husen är i skala 1:100. Öppet lördagar kl 12-16.
■ ■ **Mariehamns stadsbibliotek.** Frimärksutställning med motiv "Sjöräddning". Utställare är Kjell Sjöblom. Pågår till 14 april. Öppet måndag-fredag 10-20, lördagar 10-16.
■ ■ **Möblemarknaden, Strandnäs (f.d. SALT).** "Drömmar". Jaana Gustavsson ställer ut akvareller och gouachemålningar. Pågår till 31 april.
■ ■ **Självstyrelsegården.** Visning fredagar kl. 10.00.
■ ■ **Självstyrelsegården landskapsarkivet.** Små utställningar: Bilder från ett gårdsarkiv, Karl-Ers i Svartsmara. Sally Salminen – böcker, brev, klipp. Materiel från Lägre elementarskolans i Skarpans bibliotek. Öppet måndagar-onsdagar kl 9-16, torsdagar 9-20, fredagar 9-15.
■ ■ **Sjökvarteret Österhamn.** Sjökvarteret är öppet för besökare alla dagar året om. Museum och båtbyggeri öppet vardagar kl 9-11.
■ ■ **Ålandsbanken i Västernäs.** Majgret Söderbacka ställer

ut oljemålningar. Pågår till 30 april. Öppet vardagar 9.30-16.15.
■ ■ **Ålands emigrantinstitut Norra Esplanadgatan 5.** Utställning om personliga emigrantupplevelser i Amerika. Databassökning. Öppet vardagar kl 12-16.
■ ■ **Ålands museum och Ålands konstmuseum.** "Brudklänningar". Specialsalen. Pågår till 22 april. "Vettar". Entrégalleriet. Manne Stenros visar fotografier av vettar, åländska, fastländska och svenska. Pågår till 3 maj. Marianne Åkerbloms tupp-samling visas till och med den 15 april. Öppettider: tisd och torsd kl 10-20, onsd och fred kl 10-16, lörd och sönd kl 12-16, månd stängt. Fri entré alla dagar (till 30 april).
■ ■ **Ålands sjöfartsmuseum.** "Skärgårdsbilder" av Stig-Olof Jokinen. Pågår till 29 april. Oktober-april öppet vardagar 10-16, helger 12-16.

FINSTRÖM

■ ■ **Finström bibliotek (i Källboskolan).** Mediskursen i akvarellmåleri ställer ut. Pågår till 26 april. Öppet måndag-fredag kl 12-20.

FÖGLÖ

■ ■ **Föglö bibliotek.** Verdandi Kuhlman visar akvareller och teckningar. Öppet måndagar kl 10-13 och 16-19, onsdagar 10-13, torsdagar 18-21.

GETA

■ ■ **Geta bibliotek.** Anders Westerlund ställer ut fotografier från midsommarfirandet på Furulund 2006. Pågår till 19 maj. Öppet tisdag 12-15 och torsdag 18-21.

HAMMARLAND

■ ■ **Brandkärmuseet (Mörby).** Öppet enligt överenskommelse. 040 536 82 86 /Kristina.
■ ■ **Sålis batteriberg.** Kan besökas när som helst.

JOMALA

■ ■ **Kungsö batteriberg.** Kan besökas när som helst.
■ ■ **Kungsö Shellmuseum.** "Nostalgimack" 1950-tal. Öppet enligt överenskommelse tel 32 7 60 , eller 040-706 82 30.
■ ■ **Siréns hembygdsmuseum Ringsböle.** Öppet enligt överenskommelse per tel 31 069.

LEMLAND

■ ■ **Lemböte kapellruin.** Från 1200-talet, ligger invid ett av Ålands största forngravfält. Kan besökas när som helst.

SALTVIK

■ ■ **Borgboda fornminnes-**

område med Idas stuga.

Öppet alla dagar. Vandringsled genom området.
■ ■ **Långbergsöda stenåldersby.** Kan besökas när som helst.

SUND

■ ■ **Bomarsunds fästningsområde.** Tsar-Rysslands fästningsområde. Kan besökas när som helst.
■ ■ **Ålands fotografiska museum (i gamla andels-handeln).** En utställning över kame-rans historia. Öppet enligt överenskommelse per tel 43 964/0457 059 5967.

VÄRDÖ

■ ■ **Simskåla Anni Blomqvists hem.** Förevisas enligt överenskommelse med Ann-Gerd Steinby eller Gösta Berglund. Tel 47 509.

ÅLANDS FLICKLOTTOR OCH SOLDATGOSSAR

kallar medlemmarna till subskriberad supé och samvaro med gästande 30-tal medlemmar från Sydkustens övriga traditionskillen med anledning av föreningens 10-åriga verksamhet på

BISTRO SAVOY söndag 22 april 2007 kl 19.30

Begivenheten föregås av prisutdelning kl 19.00 för skyttetävlingen vid Bredmo samma dag.

Festtal av Jerker Örjans "Oolannin sota och fångarna från Bomarsund".

Sångunderhållning av Durakarna

Anm. och närmare uppgifter: Ordf. tel 0400 721 415

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Det gäller att bearbeta sig själv hela tiden, bland annat genom att hålla frågandet levande...”
GÖRAN TORRKULLA, filosof och konstnär i Volt

Savoys framtid oroar

Landskapsregeringen fick adress med över 600 namn

– Vi är allvarligt oroad och vädjar till våra politiker att ta frågan på allvar. Filmklubben Chaplins ordförande Pia Rothberg-Olofsson överrättade namninsamlingen för Bio Savoy till den samlade landskapsregeringen i går.

Vid överlämnandet framhöll Pia Rothberg-Olofsson att man hoppades att politikererna med all kraft skall verka för att trygga möjligheten att se film på Åland även i framtiden.

Samma dag som Nyan kunde berätta nyheten att ägarna till biograffastigheten beslutat lämna den till försäljning på den öppna marknaden hade filmklubben avtalat om tid för att överlämna namninsamlingen. Pia Rothberg-Olofsson hade sällskap av **Mogens Lindén, Clara Nyberg, Per-Ove Högnäs och Philippe Chanfreau** ur filmklubbens styrelse under audiensen hos landskapsregeringen, som avbröt sitt plenum för att ta emot adressen.

Inledde med film

Som ”förfilm” till själva uppvaktningen visade Per-Ove Högnäs en kortfilm på fyra minuter om Bio Savoy, gjord under årets filmfestival. Till tidstrogen fyrtytalsswing (”There’ll be some Changes

Made” med Benny Goodman orkester) fångade filmerna i detaljer och översiktsbilder Savoy-stämningen.

– Nostalgiskt, konstaterade någon.

Men uppvaktningen handlade inte så mycket om nostalgi utan mera om nutid och framtid.

Oviss framtid

– Ägarna till Bio Savoy har erbjudit landskapet och staden att köpa biografen, men hittills med svagt gensvar, sade Pia Rothberg-Olofsson.

Hon konstaterade att biografen, ritad av Erik Bryggman, nu bjuds ut på den öppna marknaden.

– Framtiden för Ålands enda biograf är synnerligen oviss.

Hon gjorde också jämförelser med Gotland, som har åtta biografier, Bornholm, som har tre, och Färöarna, som har två.

Allt viktigare

– I dag görs mer film än någonsin i världshistorien. Media och bild blir allt viktigare. Filmen utgör en av de viktigaste kulturyttringarna med stor genomslagskraft, sade Pia Rothberg-Olofsson och pekade på Gotland där det finns många biografier och också görs mycket film.

Hon gav också siffror:

Här är namnen. Chaplins ordförande Pia Rothberg-Olofsson överrättar uppropet och namninsamling för Savoy till lantrådet Roger Nordlund. I bakgrunden ministrarna Lasse Wiklöf och Harriet Lindeman.
Foto: JONAS EDSVIK

– Drygt 20.000 biljetter säljs på Bio Savoy årligen, 4.000 av dem under filmfestivalen och knappt 1.000 vid Chaplins månadsvisningar.

– Många av besökarna är ungdomar och att gå på bio är en positiv och utvecklande sysselsättning.

Pia Rothberg-Olofsson hoppades att landskapsregeringen skulle ta frågan på allvar. Hon manade också politikerna att titta på de många positiva och intres-

santa kommentarer som flera av de 608 undertecknarna bifogat.

Öppna för allt

Lantrådet **Roger Nordlund** tackade och tog emot och lovade att adressen skulle behandlas seriöst. Den korta diskussion som följde handlade bland annat om möjligheten att driva biografen vidare om fastigheten säljs och nya ägare tar över. Det hänvisades till att många biogra-

fer, bland annat på Gotland, drivs i föreningsregi.

Från filmklubbens sida deklarerade man att klubben är öppen för olika lösningar och villig att på olika sätt stöda en fortsatt biografverksamhet oberoende av vem som driver den.

– Vi är öppna för alla alternativ, sade Pia Rothberg-Olofsson.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

”Förklädd gud” ges i Jomala kyrka

med drygt sjuttio sångare från Västnyland och åländska solister, lördagen den 21 april kl. 18.30. Dirigent är **Teddy Granroth**. ”Förklädd gud” är en lyrisk-musikalisk svit som ingår i författaren Hjalmar Gullbergs diktsamling ”Kärlek i tjugonde seklet”, som utkom år 1933. Motivet är taget ur en grekisk gudasaga och diktens förebild är ett drama av Euripides. Författaren föreslog för den svenska musikern och tonsättaren Lars-Erik Larsson att hans diktykel skulle tonsättas och de planerade partituret tillsammans.

Musiken och texten bildar tillsammans en stark helhet mot våld, krig och förtryck. I dag är ”Förklädd gud” ett av Sveriges mest kända och högst uppskattade verk.

Som solister verkar **Thérèse Karlsson**, sopran och **Johnny Ahlström**, baryton samt **Henrik Helander** som recitator. Verket uppförs med piano och flöjt. Som pianist verkar **Judit Deaki** och som flöjtist **Jenny Backman-Prähl**. □

Alla biljetter till Mozarts Requiem

i Jomala kyrka på lördag kväll är redan slutsålda, meddelar Intermezzokörens ordförande **Camilla Hägglund**. I konserten medverkar kören ledd av **Christian Juslin** samt Bulevårdens kammar-musikällskap från Helsingfors. Solister är **Thérèse Karlsson, Jenny Carlstedt, Dan Karlström** och **Björn Blomqvist**. □

Visafton blir det i Kvarnbo gästhem

om en vecka, lördagen den 21 april kl. 19. De medverkande vissångarna är **Bengt Enqvist, Heidi Sewón, Knut Grönsner, Gyrit Hagman, Porfiro Otero, Helena Flöjt, Kim Hansson, Marianne Hägglund** och **Bitte Bamberg-Thalén**. Entrén är fri och det ordnas med servering. □

Kreativ dansverkstad

för barn i åldrarna 7-12 år ges det tillfälle att prova på, ”utan förkunskaper, lekfullt och utan förutfattade meningar”. I dansverkstaden i Mariehamn lördagen den 21 april och söndagen den 22 april. Danspedagogen **Jattamari Rauhaluoto** från Åbo är ledare. De anmälda delas upp i två grupper på 12 barn, som dansar sammanlagt 3 timmar per dag, med paus för mellanmål som var och en tar med sig.

Anmälan görs till Folkhälsan på telefon 17 430. På lördag dansar man i Idrottsgården (Lilla salen) och på söndag i Allaktivitetshusets gymnasal. Dansverkstaden ordnas i samarbete mellan Folkhälsan på Åland och Nordens Institut på Åland. Mera information ger **Eva-Lotta Blomqvist** på Folkhälsan 040-837 57 77 eller **Lena Nyman** på Nordens institut. □

I Alie Lindbergs fotspår

Bach-Chopin-Liszt-Bottesini-Granados-Cassadó-Monti

Margit Rahkonen
piano

Jorma Katrama
kontrabas

Fredagen den 13 april 2007 kl. 19.30

Margaretagården, Mariehamn

Biljetter 10/15 euro: Andelsbanken för Åland, tel. 6330

Kulturföreningen Katrina
www.katrina.ax

VIKING LINE

ANDELSBANKEN
FÖR ÅLAND

Frågar om marknader

Gammalt och nytt kring marknader och musikanter vill etnologiska arkivet vid Åbo Akademi veta mera om. Arkivet har nyligen gått ut med en frågelista i ämnet.

Katja Hellman, doktorand vid Åbo Akademi, skriver i ett pressmeddelande kring årets frågelista att man varje år får in svar från personer som läst om arkivets frågelistor i pressen. Därför hoppas hon också nu på nya informanter.

Årets frågelista har rubriken ”Marknader och musikanter – traditioner och moderna fenomen”.

– Vi vill ha in information både om hur det är att köpa och sälja på marknader, marknadsminnen och nutida erfarenheter av marknader.

Även köpcentra

Det är inte bara traditionella marknader och marknadsminnen man är ute efter. Man vill också veta hur dagens stora köpcentra upplevs och används.

Som rubriken antyder vill man dessutom också få in uppgifter om positivhalare och andra gatumusikanter.

Katja Hellman säger att det kan vara lite arbetsdrygt att svara på alla frågor i listan, men att man också är glad över svar som bara gäller enstaka frågor.

– Man kan också svara helt

Stefan Berglund och Ros-Marie Jansson från Finström på fjolårets Röds Korsmarknad.
Arkivfoto: JONAS EDSVIK

fritt och berätta om sina erfarenheter av marknadsliv och gatumusik.

Information

Frågelistan – där man närmare förklarar vad som avses med de olika frågorna – kan laddas ned från internetadressen <http://www.abo.fi/fak/hf/etn/fragelist.html>. Närmare information och tryckta frågelistor fås om man ringer Katja Hellman på telefon 02-215 43 96, eller Lotta Wessberg på telefon 02-215 49 82. Per e-post kan man vända sig till: etnologiska.arkivet@abo.fi.

Postadressen är: Etnologiska arkivet, Åbo Akademi, Fabriksgatan 2, 20500 Åbo.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Den brända jordens taktik tillhör en av krigskonstens mer makabra företeelser.

En retirerande armé ödelägger och bränner allt som kan vara till nytta för en framryckande fiende.

Taktiken är motbjudande därför att

civilbefolkningen alltid drabbas hårt – och särskilt motbjudande när den tillämpas på den egna befolkningen.

Det var vad som hände invånarna i Ålands östra skärgård under kriget mot Ryssland 1808–09.

Svensk militär, framför allt smålänningar, kommenderades att bränna gårdarna i östra skärgården och evakuera hela befolkningen, över tusen personer, till fasta Åland.

Allt till ingen nytta.

När kungen valde brända jordens taktik

Den makabra ordern utfärdades i Lemlands prästgård den 23 oktober 1808.

Kriget mot Ryssland hade pågått ett drygt halvår, och läget för Sverige hade blivit allt mer desperat.

Då valde kungen den brända jordens taktik. Alla gårdar i skärgården mellan Skiftet och Delet skulle förstöras och befolkningen evakueras. Det skulle hindra en rysk framryckning över Åland mot Stockholm.

Fyra dagar senare, den 27 oktober, kallades invånarna i Brändö och Kumlinge till ett sammanträde för att delges ordern. Kungen lovade ekonomiskt stöd till de drabbade familjerna. De skulle få hjälp med evakueringen till fasta Åland och skutorna skyddas av bestyckade fartyg.

Brändö- och Kumlingeborna accepterade ordern utan större invändningar, lojala som de var med den svenske kungen.

Omfattande operation

Utrymningen av hela östra skärgården var en omfattande operation, som hade varit komplicerad också under gynnsamma omständigheter.

Nu skulle den genomföras sent på hösten och under vintern med kyla, hård vind och ett ständigt hot om fientliga överfall. Mer än 150 gårdar skulle förstöras, runt 1.200 personer på 17 öar evakueras och all lös egendom – redskap, möbler, livsmedel, foder och kreatur – frakts bort.

Uppdraget inleddes den 8 november och skulle utföras av 800 man – huvudsakligen smålänningar från Kronobergs regemente och Jönköpings lantvärnsbataljon.

Snart visade det sig att fartygen inte räckte, eftersom många användes för att transportera trupper mellan Åland och Grisslehamn. De femtio som gått att uppbringa behövdes alla för att klara evakueringen av invånarna bara i Jurmo.

Till detta kom att dödliga sjukdomar – framför allt rödsot (dysenteri) – börjat härja. I november dog sex personer på Enklinge, tre barn och tre vuxna, ”smittade av krigsfolk”, noterade prästen i dödboken.

Men varken sjukdomar, den kalla årstiden eller för få fartyg var det största hindret.

Det var invånarna själva.

Visserligen hade de tidigare accepterat den kungliga ordern, men när egendomen väl skulle samlas ihop och lastas på skutor och husen brännas, gjorde de allt för att hindra aktionen.

Folket i de norra byarna i Brändö gömde sig i skogen och måste jagas ner till stranden av soldaterna och husbönderna pryglas för att gå i båtarna. Men trots den omilda behandlingen vägrade de sedan att lotsa skutorna genom de trånga lederna i skärgården; de bistod skepparna först under hot att annars bli skjutna. ”Om man hade känt till detta infama folkets lynne förut hade de blivit de sista som fått hjälp”, skrev major Boije i en rapport.

Den 24 november klockan 11 på förmiddagen brändes Jurmo. Samma afton avgick de sista nio skutorna från byn, lastade med invånare, furage, proviant och bohag, via Åva mot Vårdö, men anlände först efter sex dagar till Grundsunda. Dagen därpå fortsatte de till Bomarsund. Därifrån fick flyktlingarna ta sig landvägen till Geta. Det visar hur trögt eva-

Vy över Kumlingeby på 1920-talet med postvägen som slingrar sig fram genom bebyggelsen. Under kriget 1808–09 utsattes byn för brända jordens taktik. Den förstördes totalt av svensk militär – tillsammans med åtskilliga andra byar i östra skärgården – för att försvåra för ryska trupper att rycka fram över Åland mot Sverige.

kueringen gick. Den 29 november låg sex fartyg med flyktingar i Enklinge, men bristen på lotsar hindrade dem att fortsätta.

I början av december förefaller evakueringen i Kumlinge ha påbörjats. Liksom i Brändö förekom ihärdiga protester och allmogen drog sig inte för att ställa krav på militären på hur evakueringen skulle ske.

Major Boije var påtagligt irriterad när han den 6 december rapporterade: ”Kumlingeborna är ett sturskt och ogint folk och hava den pretentionen att alla hus skall nertagas, de må vara dåliga eller bättre, och på avlägsna ställen förläggas.” Men det var ogörligt, enligt Boije, och skulle bara i Kumlinge sysselsätta tusen man minst en månad. Dock ansåg han sig inte ha någon rätt att gå emot böndernas vilja och begärde därför vidare förhållningsorder.

Någon sådan kom troligen aldrig. Expeditionen fick avbrytas, och Boije själv avled i en svår förkylning. Kumlingeborna lämnades åt sitt öde.

Ryssarna närmar sig

När isen lagt sig tjock började ryssarna åter röra sig i den östra skärgården. Runt 20 januari kom rapporter från flyende att kosacker fanns i Kumlinge, Enklinge och Torsholma.

Nu – när faran kändes akut – begärde Kumlingeborna till slut att få bli evakuerade. Den svenska militären utrustade en ny expedition.

Den här gången gick det snabbt. Klockan ett på natten den 29 januari tågade 700 man från Vårdö, delade sig under vägen i tre kolonner och gick över isen mot Enklinge, Kumlinge och Seglinge.

De anlände i gryningen och kunde efter korta skärmytslingar driva kosackerna på flykten. Lösegendomen bärgades under dagen och på kvällen stacks de tre byarna i brand.

Traditionen berättar att soldaterna bar in torra lövkärvar i husen och antände dem för att få elden att flamma upp och sprida sig så hastigt som möjligt. Samtidigt brändes Sottunga by av en annan expedition, utsänd från Föglö.

”Det var en sorglig syn”, skrev en deltagande officer senare, ”att från fyra öar se lågor, vilka tända av egna medborgare, förstörde andra medborgares med svett och möda uppförda boningar, dem ägarna, de husvillan, fattiga människorna, många av dem ålderstigna och sjukliga, själva nu biträdde att förstöra. Det kan med skäl kallas ett brinnande, och likväl skönt, ehuru smärtsamt offer för fäderneslandet.” Någon annan nytta medförde detta emellertid inte, säger han vidare, än att 400–500 ryssar berövades tak över huvudet under sin marsch till Åland.

Klockan 10 samma kväll skedde återtag.

De sista försöken

Men ännu återstod många hus att förstöra. Den 14 februari sändes en grupp soldater till Enklinge för att förstöra hemmanet Enklobb, där några ryssar hade sitt tillhåll. Efter en kort strid där en häst blev skjuten, en kosack sårad och en tillfångatagen, brändes bondgården.

Några dagar senare avgick ännu en trupp på omkring 200 man, åtföljd av en del bönder, till Kumlinge, Enklinge och Seglinge för att bränna kvarvarande rior och stugor. Till böndernas förskräckelse blev de flera gånger anfallna av kosacker, men förefaller ha klarat striderna bra. De svenska förlusterna ska ha stannat vid fem tillfångatagna, som senare lyckades fly, medan

ryssarna förlorade 14 man i döda och sårade.

Detta var de sista försöken att bränna byarna. Uppdraget hade inte varit möjligt att fullfölja: Lappo, Björkö, Torsholma, Asterholma och Fiskö var intakta och begärliga tillhåll för ryssarna.

Men ingenting kunde längre göras åt detta.

Tyfusen slår till

Det var nu tyfusen började spridas, lika smittsam som rödsoten som härjat under hösten, men plågsammare och dödligare. De fem fältsjukhusen på Åland blev snabbt överfyllda, i februari behandlades över 1.500 personer för olika diarréer och febrar. Många dog.

Det var en fasansfull tid.

Vintern var en av de strängaste på många år. När som helst kunde ett ryskt anfall komma. Överallt fanns soldater inkvarterade. Övergrepp och tråtor mellan trupperna och allmogen hörde till vardagen. Var och

ta i arbetsför ålder. Barn och äldre klarade sig bättre.

Det ryska anfallet kom i mars. De svenska trupperna flydde över isen till Sverige, och snart började den nya statschefen – kejsar Alexander I – arbetet med att införliva Finland och Åland i det ryska imperiet.

I juni hade en del Kumlingebor återvänt hem. En sockenstämma hölls den 27 augusti. Prosten Hockert inledde protokollet: ”Sedan socknens invånare nu återkommit ifrån fåget till Åland och på ruinerna av sina förra gårdar uppsatt någon eländig koja där de äta sitt sorgebröd med jämrens bild på ansiktet...”

De provisoriska boningarna var inte bara eländiga utan ibland också livsfarliga. I början av oktober avled 43-åriga bonden Johan Persson i Kumlinge medan han sov i rian, ”förmodligen av os”, noterade prästen.

Freden slöts i Fredrikshamn i september 1809.

Slutade i katastrof

Kriget hade slutat i katastrof, för Sverige såväl för Brändö- och Kumlingebor.

Invånarna i Ålands östra skärgård hade förlorat sina hem och alla ålänningar nära anhöriga i de svåra epidemierna. Plötsligt skulle de vara trogna kejsaren i stället för kungen, och huvudstaden hette Sankt Petersburg, som knappt någon ålänning hade besökt, och inte Stockholm, där de flesta kände gatorna väl.

Men i det dagliga livet hände inte så mycket.

Handeln med Stockholm fortsatte som tidigare, de svenska lagarna fortsatte att gälla och likaså fortsatte man att räkna i svenskt mynt.

HÅKAN SKOGSJÖ

varannan ålänning led av fruktansvärda, blodfyllda diarréer, folk låg i flera veckor med hög feber, oroliga och orediga. De friska levde i skräck att smittas. De som överlevde vandrade som skuggor under den långa konvalescensen.

Civilbefolkningen drabbades lika hårt som krigsfolket. Var tionde ålänning dog i epidemierna, de fles-

Fångad av en stormvind. Emmelie Kalvik på balkongen under klockan. Hon ser långt, men det är blåsigt.

Upp i tornet, ner i källaren

Under ett par års tid har alla förskolebarn i Mariehamn bjudits till stadsbiblioteket. I biblioteket får barnen bekanta sig med var olika böcker finns och de får lära sig hur man hanterar, och inte hanterar böcker.

Bäst av allt är att barnen under besöket får gå upp i tornet under klockan och källaren med alla pensionerade böcker.

Det är förskolebarnen i Klintebo som besöker biblioteket då Nyan är med. De har alla varit på biblioteket förut, någons mamma jobbar till och med där.

– Sexåringarna får en för-

sta introduktion till vad man kan göra på biblioteket, var allt finns och hur man hittar, säger **Liselott Ehrnsten** som tillsammans med bibliotekarien **Isela Valve** sköter om barnguidningarna.

Hundöron är förbjudna

Liselott berättar vad man får och inte får göra på biblioteket. Man får till exempel låna böcker, skivor, tidningar och dataspel. Men man får inte springa och skrika, för många vill läsa i lugn och ro, och hundöron skall man akta sig för.

– Hundöron blir det då man viker sidorna för att minnas var man är i boken. Det ser otrevligt ut och

många skall läsa bibliotekets böcker, säger Liselott.

Lite konstigt är det att höra att man inte för städa på biblioteket. Men så är det. Böcker man har läst får man gärna lämna framme.

– Alla böcker har sin speciella ordning, och det är noggrant. Vet man inte var böckerna skall stå är det bättre att lämna dem framme så sätter en bibliotekarie dem på rätt plats.

I biblioteket finns ungefär

120.000 böcker. Ändå imponerar tornet mest. Längs en slingrig spiraltrappa med 37 trappsteg, barnen räknar noga, klättrar de upp. Uppe i tornet under klockan är det blåsigt, men man ser långt.

– Jag ser hus, människor, fåglar och bussar, säger **Ljliljana Culibr**.

Hon har aldrig varit så högt upp förut och både hon och **Dan Le** tycker klockorna är jättestora då man ser dem på så nära håll.

– Åh, vad stora de är, säger Dan.

Slitna exemplar

Efter att barnen besökt taket får de gå ner i källaren. Där finns ungefär 20.000 böcker som av någon anledning inte förvaras uppe bland de andra.

– De kan vara trasiga eller väldigt gamla böcker som inte lånas så ofta, säger Liselott.

Böckerna förvaras på hylor som rullar. Alla barn tar tag i varsin hylla och rullar hyllan bakåt och framåt. Man kan bokstavligen höra litteraturens frammarsch.

Text: KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

37 trappsteg. Vägen upp till klockan är slingrig. Marcus Mattsson och Dan Le räknar trappstegen.

Goddag Bokdillen. Liselott Ehrnsten låter barnen hälsa på krokodilen Bokdillen. Från vänster sitter Ljliljana Culibr, Dan Le, Marcus Mattsson och Emmelie Kalvik. I bakgrunden assistenten Beatrice Sjögren.

Josefin Eriks-son flyttar en hylla full med tung, makulerad litteratur.

ÄNTLIGEN LÖRDAG!

Nu kan du få hem din morgontidning sex dagar i veckan för endast 14 euro i månaden.

Nya Åland, tel 23 444, prenumeration@nyan.ax

Ja visst, 14€/mån

jag vill teckna en
fortlöpande prenumeration och får
hem sex tidningar/vecka för
endast 14€ i månaden!

Nya Åland
☆☆☆
bjuder på
portot

NYA ÅLAND

Svarsförsändelse
Avtal 22100/41

22103 Mariehamn

Namn:

Adress:

Postadress:

Telefon:

Underskrift:

Porto tillkommer på prenumeration utanför Åland.

ÖPPNA HÖGSKOLAN

INTERN REVISION - GRUNDKURS

Öppna högskolan erbjuder i samarbete med SIS-forum en kurs i Intern revision.

En av de avgörande faktorerna för ett framgångsrikt ledningssystem är att den interna revisionen fungerar bra.

Kursen riktar sig till dig som är blivande internrevisor eller har ansvar för de interna revisionerna.

Tis. 29.5.07 kl. 9.00 - 16.30

Ons. 30.5.07 kl. 8.00 - 15.30

Avgift: 650 € (bindande anmälan)

Sista anmälningsdag: 28 april

För närmare information kontakta Jeanette Sandberg, tel. 537 713, e-post: jeanette.sandberg@ha.ax eller gå in på www.ha.ax/open.

Öppna högskolan på Åland

Neptunigatan 17, Pb 1010, AX-22 111 Mariehamn, Åland, Finland

Tfn: +358-(0)18-537 711 fax: +358-(0)18-22 160

e-post: open@ha.ax www.ha.ax/open

Kändiskrögare föreläser på Skärgårdssmak

■ I helgen samlas Skärgårdssmak Ab till sitt första seminarium i helt egen regi.

På lördag kommer **Carl Jan Granqvist**, svensk krögare, tv-profil och matprofessor. Han ska föreläsa för Skärgårdssmaks medlemmar under rubriken "Från okänd avkrok till smakattraktion" med start klockan. 13.30 lördag den 14 april på hotell Pommern.

– I samband med detta möte kommer vi även att presentera den nyvalda styrelsen för Skärgårdssmak Ab och berättat lite mera om bolagets framtidsplaner, meddelar **Marika Sundqvist**, operativt ansvarig i Skärgårdssmak. (ka-f)

NYHET! VERTIKAL
GRILL

FISKRÖK **98,-**

barbecook
www.barbecook.com

GRILLKOL
3 PÅSAR
10.-

ALCRO

Färgkartor med
förslag för färgsam-
mansättning till olika
fasader

bergo

BERGOPLATTAN
-20%
21,-/m²

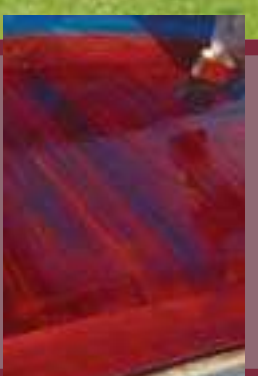
Pinotex

-20%
På hela lagret

Benders

Representant
finns på plats

HEMPEL

Hempels hela
sortiment
-20%

colorama

1-års jubileum

imorgon

lördag 14 april

Detta firar vi med
massor av erbjudande
ute och inne i butiken
Välkomna!

Färghuset

LÖVDALSVÄGEN 1 • TEL. 16 216 • FAX 16 232
VARDAGAR 07.30-18.00, LÖRDAGAR 10.00-14.00

Erbjudandena gäller endast idag

”Hemligt möte” för Birkaägare

■**Bror Husell** har utökat sitt aktieinnehav i Birka Line med drygt 4.000 A-aktier och drygt 10.000 B-aktier sedan den 20 mars, uppgav tidningen Åland i går. Värdet på affärerna uppgår till 218.000 euro.

Nya Åland frågade **Jhonny Husell** varför aktierna förvärvats.

– Troligtvis tycker vi att det är ett bra pris. Vi har köpt för det som folk vill sälja för, svarar han.

Enligt tidningen Åland träffades Jhonny Husell och Rederi ab Eckerös vd **Björn Blomqvist** under ett ”hemligt möte” i onsdags. Varför och vd som avhandlades är inte klart. Bror Husell befinner sig fortfarande på semester i Spanien.

Nu återstår en vecka av budgivningstiden. (ao)

Väntan på provsvar

■Eckerö kommun har ännu inte fått de slutgiltiga provsvaren från laboratoriet i Linköping där vattenproven analyserats. Svar väntas i slutet av veckan.

Komunstyrelsen behandlade driftstörningarna vid reningsverket återigen vid sitt möte på onsdagskvällen. Cisterner och tankar har sanerats på det som tros vara fettavlagringar från fartyget Eckerös storkök, och konsulter har kallats in för försöka komma fram till vad som orsakar fettutsläppen.

Kommunen tar inte emot avloppsvattnet från ms Eckerö innan problemet är åtgärdat. Kommundirektör **Jörgen Lundqvist** uppger att fortsatta överläggningar med Rederi ab Eckerö ska ske under veckoslutet.

Vitsippan är den första blomman som riktigt på allvar lyser upp i vårnaturen. Nu är hon på gång! Foto: JONAS EDSVIK

Vitsipporna blommar i Godby

■En av de mer säkra bekräftelserna på att våren verkligen är här brukar vara den tid då vitsipporna slår ut. Oftast infaller den tiden i slutet av april, eller till och med i maj, men i år fick Nya Åland in den första rapporten om blommande vitsippor redan i torsdags, den 12 april.

Rapporten kommer från **Lova** och **Sol-Britt Sundell** som hittade ett stort område med blommande vitsippor i Godby. (tt-s)

Dyrare på Silja för svenskspråkig

”Jag känner mig diskriminerad”

Om man bokar sin resa med Silja Line på internet på svenska betalar man 40 procent mer för biljetten än om man bokar resan på finska.

Den obehagliga överraskningen råkade Magnus Westergård i Mariehamn ut för i påskhelgen.

– Visserligen är jag tvåspråkig och kan boka på finska lika väl, men om jag nu vill boka på mitt modersmål, svenska, så skall jag väl inte behöva betala mer för det, säger han.

Tallink-Siljas nätsidor i Finland finns inte på svenska. För att kunna boka online på svenska måste man välja de rikssvenska sidorna. Då kommer också priset i kronor.

Mycket dyrare

Magnus Westergård bokade en resa för sig, sin flickvän och bilen från Åbo till Långnäs annandag påsk. Priset för resan blev 1.025 svenska kronor. Det är ungefär 110 euro.

Hade han bokat exakt samma resa på finska, hade han betalat 66 euro. Det är en skillnad på 40 procent!

– Jag känner mig diskriminerad. Varför skall jag betala så mycket mer bara för att jag vill boka på svenska, undrar Magnus Westergård.

Beklagar

Tallink-Siljas informationsdirektör **Tuomas Nylund** be-

Dyrare biljetter. Bara för att Magnus Westergård bokade på svenska på Tallink-Siljas hemsida kostade biljetterna 40 procent mer än om han hade bokat på finska. Foto: ERKKI SANTAMALA

klagar det inträffade.

– Det är förstas inte vår mening att diskriminera de svenskspråkiga i Finland, utan tvärtom betjäna på svenska så gott vi kan.

Prisskillnaden förklarar han med att Tallink-Silja, liksom andra rederier, har olika priser på olika marknader. Det

är helt enkelt så att resenärerna från Sverige betalar så mycket mer för sina biljetter än de finländska resenärerna.

Men det finns ingen svenskspråkig version av era Finlandssidor på nätet.

– Vi har en stor förnyelse

som omfattar alla nätsidor på gång och därför inte hunnit satsa på den svenska versionen. Först har den gjorts på finska och i sinom tid uppdaterar de svenska online-sidorna. Jag lyckades hitta en liten obs-text om att vi förnyar sidorna och att de svenska temporärt är ur bruk.

Hur länge?

– Jag vet inte hur länge. Det görs snarast möjligtast.

Tills dess får man som svenskspråkig alltså finna sig i att betala mer för biljetterna på Silja. I alla fall om man vill boka på nätet.

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax

Dramatisk etta blev tvåa

Tidningarnas förbund ger Nya Åland silver för första sidan dagen efter rånet mot Ålandsbanken.

Juryn skriver i sin motivering så här:”Den som en löpsedel uppbyggda förstasidan förmedlar det nyhetskungliga greppet i det man gör. Den stora nyheten på orten har tidningens redaktion behandlat stort. De autentiska bilderna återger en dramatisk händelse.”

Fredagen den 11 augusti täcks så gott som hela Nya Ålands första sida av samma bild: tre män släcker en brinnande bil och röken ligger tät. Infälld i den stora bilden finns tre mindre bilder, också de med anknytning till rånet mot ÅAB som inträffade dagen innan. En djärv men tydlig lösning på hur nyheten presenterades.

Hjärnan bakom första sidan den aktuella dagen var Nyans redigerare **Sebastian Boman**.

– Jag minns den förstasidan väl. Det var ganska speciellt, det var ju en extremt stor händelse med många små händelser inbakade. Det var bankrån och brinnande bilar och allt på en

gång. Det gick inte att visa dramatiken med bara en bild, det behövdes något mer.

Den mest dramatiska bilden var det fotot som Nyans andra redigerare, **Magnus Andersson**, tagit med sin mobilkamera. Det är den bilden som ligger som bakgrund för hela sidan.

– Den bilden måste ju vara tagen ungefär samtidigt som rånet pågår eller strax efter. Men vi ville visa något mer, det var ju många frågor på en gång, vi visste till exempel inte hur mycket pengar som rånarna kommit över. Vi försökte göra på många sätt, men sammantaget är jag nöjd över hur sidan blev.

Åland håller hög klass

Det är inte första gången Nyan erhåller pris, vilket man kan se på faktarutan här intill. Det är snarare regel än undantag att något pris varje år tillfaller Nya Åland.

– Vi brukar ju vinna något varje år, säger chefredaktör **Nina Fellman**.

Tidningen Åland vann första pris i kategorin bästa lokala nyhetssidor och det tycker Nina Fellman är ett tecken på att Ålands båda tidningar håller hög klass. Hon lyfter också fram

Nyans redigerare som ligger bakom många av utmärkelserna genom åren.

– Vi har turen att ha engagerade och kunniga redigerare som är kreativa utan att någon behöver be om det.

Hufvudstadsbladet och Hämeeen Sanomat hade den bästa framgången i Tidningarnas Förbunds tävling om den bästa tidningssidan. Båda erhöLL två guld av juryn som bedömde de bästa tidningssidorna år 2006. Västa Nyland fick pris för förstasidan i kategorin små tidningar.

I tävlingen är tidningarna indelade i tre storleksklasser. Upplagan för de stora tidningarna är över 40 000, för de medelstora 12 000- 40 000 och de små under 12 000 exemplar.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Silverplats. Den stora bilden på prissidan är tagen av Magnus Andersson med en mobilkamera. Bilden till vänster och i mitten är tagna av Erkki Santamala och bilden till höger fotade Jonas Edsvik. I bakgrunden i trappan hänger några av de andra priser Nyan fått genom åren. Foto: ERKKI SANTAMALA

Fakta/Prisregn över Nyan

- 1991.** Årets tidningssida, 3-6 dagars tidning. Första sida, första pris.
- 1993.** Bästa tidningssida, 6-4 dagars tidning. Andra pris.
- 1994.** Årets tidningssida, tabloid, upplaga under 10.000. Featuresida, delat andra pris.
- 1994.** Årets tidningssida, tabloid, upplaga under 10.000. Featuresida, tredje pris.
- 1994.** Årets tidningssida, tabloid, upplaga under

- 10.000. Paradsida, första pris.
- 1998.** Årets tidningssida, 7-4 dagars tidning. Första sida, hedersomnämmande.
- 1998.** Bästa tidningssida, 7-4 dagars tidning. Sport-sida, hedersomnämmande.
- 2002.** Bästa lokaltidning, 3-5 dagar. Andra pris.
- 2003.** Bästa lokaltidning, 3-5 dagar. Första pris.
- 2003.** Bästa tidningssida, upplaga under 12.000. Kultursida, tredje pris.

- 2003.** Bästa tidningssida, upplaga under 12.000. Featuresida, tredje pris.
- 2003.** Bästa tidningssida, upplaga under 12.000. Första sida, första pris.
- 2004.** Bästa lokaltidning, 3-5 dagar. Första pris.
- 2004.** Bästa bild, lokaltidning. Hedersomnämmande.
- 2006.** Bästa bild, lokaltidning. Hedersomnämmande.
- 2007.** Bästa tidningssida, upplaga under 12.000. Första sida, andra pris.

Slow Food-kväll

med
**CARLO
BARSOTTI**

SLOW FOOD MENY

Vårprimörer

Varmrökt lax, äländskt svartbröd
och hollandaise

Grillad entrecôte

från Bolstaholms charolais
Confiterad lök, rostat sidfläsk,
rödvinskylt och potatispuré

Urval från ACAs ostsortiment

Fikonmarmelad & brioche

Rabarbercrème brûlée

Chokladkrutong och pistagemousse

Kaffe

69€ inkl. måltidsdryck
64€ med Nyankortet

Carlo Barsotti är en livsnjutare och en missionär. Han predikar den långsamma njutningens lov – och han gör det entusiastiskt och med värme.

I sin efterlängtnade bok **"Ät och njut med SLOW FOOD"** presenterar han den matfilosofiska rörelsen Slow Food, som startade i Italien och som idag har samlat nästan 100.000 hängivna anhängare världen över.

Generöst delar Carlo med sig av sina recept – välsmakande och läckra vardagsmåltider, helgmåltider och festmåltider, allt med smak från Italien – samt från Carlos adoptivland Sverige.

Carlo Barsotti kom till Sverige 1968 och är gift med översättaren och pedagogen Anna Barsotti. Paret representerar nobelpristagaren Dario Fo och har också översatt dennes texter till svenska. Carlo Barsotti är filmregissör och skådespelare (senast i den rosade Italienska för nybörjare). Han är nyligen invald ledamot av Kungl. Dramatens styrelse.

**FREDAG 20/4 KL 19.30
PÅ INDIGO**

Bordsbeställning Indigo, tel 16 550
OBS! Begränsat antal, boka i tid!

indigo
RESTAURANG BAR

Vill du också ta del av förmåner och erbjudanden?
Du får hem Nyan-kortet direkt när du tecknar en
fortlöpande prenumeration. Information och aktuella
erbjudanden på www.nyan.ax/nyankortet

Succén fortsätter!

Utökade öppettider:
vardagar kl 10.30–18.00,
lördag och söndag
kl 12.00–18.00

PASTAVAGNEN

DOKTORSVÄGEN, 22100 MARIEHAMN, TEL 23 795

TNT Express har Finland under kontroll!

Posten Ålands nystartade samarbete med TNT erbjuder dig en av marknadens bästa lösningar för inrikesförsändelser, hög servicenivå, unikt nätverk och vi garanterar dig optimala leveranser från punkt A till B. Tag gärna kontakt så berättar vi mer!

POSTEN ÅLAND, PB 99, 22101 MARIEHAMN
TEL växel 6360 • FAX 636 608 • E-POST brev@posten.ax • INTERNET www.posten.ax

Nöje

Redaktör: Anders Sims

SKUNK ordnar band- och musikläger

■ I helgen ordnar intresseorganisationen SKUNK ett band- och musikläger inklusive en filmworkshop för skär-gårdsungdomar från 13 år och uppåt på Folkhögskolan.

Lägrets mål är att ge de musikintresserade ungdomarna möjlighet att utveckla sitt nyfunna eller mer etablerade musicerande. Lägreter vänder sig även till filmintresserade ungdomar som ges en möjlighet att skapa en musikkortfilm. (ml)

Ät billigare hos Britta

■ Nu kan alla studerande äta lite billigare lunch på Brittass restaurang i Statens Ämbetshus i Mariehamn. Britta erbjuder nämligen studerande en euro rabatt på maten. (ml)

VECKANS IDEONYHETER

Marie Antoinette (drama)
– Baseras på Antonia Frasers biografiska bok med samma namn, som utforskar Marie Antoinettes dramatiska levnadsöde.

End Game (action)
– Alex Thomas är livvakt åt presidenten. Presidenten mördas och Alex hoppar av sitt jobb. Tillsammans med en reporter försöker han utreda vad som döljer sig bakom mordet.

Texas Chainsaw Massacre. The Beginning. (ryshare)
– En övergiven baby tas om hand om av excentrisk familjen Hewitt. Under deras morbida uppfostran utvecklar Thomas en tjuusning för motorsågar och tortyr. Det får fyra ungdomar erfara när de är med om en bilolycka och får spendera natten hos familjen Hewitt.

Wilderness (ryshare)
– En grupp unga förbrytare får chansen att sona sina hemska brott på en öde ö som alternativ till fängelse. De är dock inte ensamma i vildmarken, och snart är de själva offer istället för förövare.

Dudesons (komedi)
– The Dudesons är Finlands svar på Jackass. Under ett år får vi följa fyra galningar.

Even Money (thriller)
– Tre människor som träffas av en slump är alla lika besatta av spel och snabba pengar, men snart spelar de med livet som insats.

Källa: Video Corner

Fred säger:

”Som grädde på moset” – vad är det för ett jävla uttryck? Personen som kom på det måste ha haft svåra åtstörningar. Jag slår vad om att han, om han lever, sitter i sitt kök, i bara kalsongerna, 250 kilo tung, och äter smör med sked. ”Lök på laxen” var nog knappast hans uppfinning, om ni hajar.

Malin Lundberg

Spelar just nu: Bleaks ”Fate”, featuring **Ana Johnson** och **Kimmo Pohjonen** på repeat.

För övrigt... tycker jag att årets finska eurovisionsbidrag inte är så pjåkigt. Inte tror jag att **Hanna Pakarinen** kommer att ta hem segern men hon behöver inte skämmas heller. Förutom kanske över rimmet ”Leave me alone, I wanna go home”. Inte världens mest kreativa texttrad.

Dags att söka sommarjobb

Knappt har man hunnit börja plocka bort påskpyntet så är det dags att börja fundera på sommaren.

Vill du ha ett sommarjobb är det dags att börja leta nu. Nöje har pratat med Ritva Lönnqvist på arbetsförmedlingen för att ta reda på vad det finns för lediga jobb till sommaren.

– Det finns många jobb och många sökande, nu gäller det bara att lyckas pussla ihop allt, säger **Ritva Lönnqvist**.

Tar man en titt på arbetsförmedlingens hemsida eller i deras tidning Jobb på Åland ser man att restaurangbranschen som vanligt söker väldigt mycket sommarpersonal.

– Som vanligt finns det ett jättestort behov av kockar, säger Ritva.

Är man utbildad kock är det alltså inte så svårt att hitta ett ledigt sommarjobb. Däremot är det svårt om man saknar utbildning eller om man är under 18 år.

– Kraven höjs varje år. Företagen börjar söka personal allt tidigare och ungdomarna börjar söka jobb allt tidigare. Är man under 18 har man det svårast. Vissa jobb kräver att man är 18, till exempel jobb inom servicesektorn och serveringsjobb, säger Ritva.

Jobb som Ritva föreslår att man kan söka om man är under 18 är jobb som trädgårdsarbetare, glasskioskexpedit, varuplockare i butik, barnvakt eller som storasyskon åt församlingen.

Besök arbetsgivaren

Ritva har ett par tips till dem som tänker börja söka sommarjobb.

– Ta mod till er att träffa den som söker personal personligen. Ge arbetsgivaren ert CV, om ni inte har något ge åtminstone era kontaktuppgifter. Om arbetsgivaren säger att han eller hon skall ringa upp men ni inte hör något av dom, var inte rädda att ringa upp dem. Det är dumt att vänta med sökandet bara för att arbetsgivaren inte hör av sig.

För att få förslag på sommarjobb hemskickade till dig bör du anmäla dig som sökande på arbetsförmedlingen, det kan du göra på deras hemsida www.ams.ax. För att hitta det jobb man är intresserad av är det också viktigt att vara aktiv.

Hemsidan uppdateras tre gånger om dagen så det kan löna sig att besöka den flera gånger per dag.

Nordjobb ett alternativ

Ett alternativ till ett vanligt sommarjobb är att söka ett Nordjobb. Nordjobb passar dig som vill se något nytt under sommaren eftersom det erbjuder ett sommarjobb i ett annat nordiskt land.

Som nordjobbare kan man få arbete inom alla möjliga branscher. Nordjobb vänder personer mellan 18 och 28 år och pratar svenska, norska eller danska. Man kan söka Nordjobb fram till den sista maj men det är bra att vara ute i god tid. Får man

Parkarbetare. Är man under 18 kan det vara svårt att få sommarjobb. Ritva Lönnqvist på arbetsförmedlingen tipsar om att man till exempel kan söka jobb som trädgårdsarbetare. Johan Nordas var parkarbetare för två somrar sedan och han trivdes med sitt jobb. Arkivfoto: JENS FINNÄS

ett Nordjobb så erbjuds man förutom arbetet många ordnade fritidsaktiviteter och Nordjobb förmedlar också bostäder till sina jobbare.

Mer information om Nordjobb hittar du på www.nordjobb.net.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax
tfn 528 468

Har du sökt sommarjobb ännu?

Nöje begav sig till Ålands lyceum för att fråga några ungdomar om de har börjat tänka på sommarjobbet än. Förutom att ta reda på om de hade börjat söka jobb frågade vi vad de har sommarjobbat med förut samt vilket deras dröm-sommarjobb är.

Malin Lindberg, 17, Mariehamn

– Jag har inte sökt några sommarjobb än, jag har nog tänkt men det har inte blivit av.
– Jag har mest jobbat hemma förut på somrarna.
– Något caféaktigt skulle vara ett bra sommarjobb. Huvudsaken att det är bra betalt i alla fall.

Julia Sommarström, 17, Mariehamn

– Jag har sökt en hel del jobb, mest caféjobb, men jag har inte fått något än.
– Tidigare har jag jobbat som städare och som ledare på fotbollsskola. Fotbollsskolan var roligare.
– Mitt drömsommarjobb skulle ha bra arbetstider och vara ett jobb där man får arbeta med människor.

Peik Aspäck, 17, Mariehamn

– Jag har sökt lite men inte fått något så nu har jag gett upp, ska nog ta det lugnt i sommar istället.
– Förra sommaren jobbade jag på farmors gård och fick 10 euro i timmen så det var bra.
– Jag skulle vilja jobba för **Anders Wiklöf** för det har jag hört att skall vara bra betalt. Jag skulle kunna rensa hans rabatter eller något.

John Wilhelm, 16, Lumparland

– Jag har redan fått jobb i Långnäs hamn, jag skall bland annat göra olika underhållsarbeten där.
– Jag har varit på hamnen förut också och så har jag varit på Lumparlands kommun. Hamnen passade mig bättre.
– Det skall i alla fall vara ett jobb där man får vara utomhus och röra på sig. (ml)

Fakta/Att tänka på när du söker

- Var ute i god tid.
- Sök fler jobb så du har reservalternativ om du inte får det du helst vill ha.
- Det är bra att lämna in ett CV till arbetsgivaren, på www.cv-guiden.se kan du se hur man skriver en.
- Ta kontakt med arbetsgivaren personligen, det ger ett starkare intryck.
- Om arbetsgivaren inte tar kontakt, ring upp, vänta inte.

Jenny Sindén

Lyssnar på just nu: Pure Reason Revolution - The Dark Third (skiva). Melodramatiskt, lite psykedeliskt, underbart. Inte särskilt vårglatt kanske, men en mörk vårväll passar det utmärkt.
För övrigt... är det nog vår nu. Solen skiner, fåglarna kvittrar, barnvagnarna invaderar stadens gator och man kan pyssla med uteaktiviteter. Mys.

Veckans gäst: Elin Thomasson, vokalistvinnare

Lyssnar på just nu: Bo Kaspers orkesters nya album Hund. Var och köpte skivan i tisdags.

För övrigt... hoppas jag verkligen att Rockoff blir av så att man får gå på någon konsert i sommar.

Ful och obekväm, men älskvärd

Bio Savoy

Nygatan 14
Måndag-söndag, dygnet runt.
Med Tom Andersson. Speltid: Har
kunnat skådas sedan 1939.
Censur: Personer med ryggbesvär
bör hålla sig hemma.

Bio

Fastigheten som rymmer Bio Savoy bjuds ut till försäljning. Ingen bio visas den här veckan. Recensenten fokuserar därför i dag på själva biografen. Den är till och med lättare att tycka till om än de flesta filmer som visas där, för alla ålänningar har nog en åsikt vår enda biograf. Här kommer min.

Vid första anblicken blir man nästan avskräckt. Utifrån ser huset sannerligen inte inbjudande ut och inte blir det mycket bättre när man kliver innanför dörrarna. Förväntar man sig popcorndoft och långa diskar med snackförsäljning blir man besviken. Här får man vara glad om det finns några sega godisstänger och någon läsk i automaten. En fördel är att kön till kassan oftast är väldigt kort, om den ens existerar, så man snabbt kommer in i salongen.

Tortyrredskap

Tyvärr blir det inte bättre i salongen. Positivt är att man får välja sittplats själv, ingen numrering här inte. Oftast är salongen inte ens halvfull, så man kan välja och vraka

Vilket är tur, eftersom hälften av stolarna närmast kan beskrivas som tortyrredskap, åtminstone om man uppnår mina 178 centimeter. Att sitta

Tortyr. Nyans recensent är inte imponerad av Bio Savoy's stolar. Hon menar att de närmast kan beskrivas som tortyrredskap. Arkivfoto: SOPHIE KARLSSON

här om man har ryggproblem är inte att rekommendera, och är man rädd för att få sådana bör man hålla sig hemma, långt från de nedsuttna anti-kviteterna.

Själva filmvisningen är okej, ljudet fungerar som det skall och man ser klart och tydligt vad som visas på duken. Dock blir man distraherad av alla de läskflaskor som de som parkerat sig på bakersta raden

sportar med att rulla iväg nerför Bio Savoy's lutande golv med ett irriterande oväsen till följd.

Underdog

Bio Savoy får verkligen kämpa för att kamma hem en enda stjärna. Den är både ful och obekväm och det finns inga popcorn.

Bio Savoy är det svarta fåret bland biograferna, en riktig

underdog som inte alls kan mäta sig mot alla andra häftiga filmpalats runtom i världen. Kanske är det det som gör den älskvärd.

För hur dålig jag än tycker att den är finns det något jag gillar. Jag tror det är att Bio Savoy slår ur underläge.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Krönika / Johan Orre

Jag vill bli en Hillings-gubbe

Att man på en sådan liten holme som Åland ständigt kan hitta nya saker tycker jag är makalöst. Jag trodde att jag kände till alla hörn på Åland, att allting var upptäckt och ville man leka Columbus på Åland var man helt ute och cyklade. Åland är tråkigt, ingenting nytt händer här.

Ack så fel jag hade.

Jag var på väg att köpa min studentmössa, i en butik jag aldrig varit in i tidigare, när jag upptäckte att detta var en mycket bra butik.

Det fanns hattar. Hattar i alla former. Jag blev kär.

Det finns en första gång för allt och min första gång på Hillings inträffade i onsdags. Jag gick in helt utan förhoppningar, utan att egentligen bry mig om vad som fanns förutom studentmössorna då. Som en tom sida gick jag in. Upplöst som Buddha själv kom jag ut. I detta hav av hattar, gubbmössor och tweedkavajer vandrade jag lyrisk utan att fatta att jag var på Åland.

Då kommer den egentliga frågan. Hur kan man ha missat en klädbutik på Åland?

Det är ju inte så att utbudet är så jättestort så att man bara kan sälla bort vissa butiker bara för att man känner för det. Man måste utforska alla, speciellt en sådan butik. Jag har alltid gnällt mycket på det fattiga utbudet här på Åland,

men det tar jag tillbaka nu. Jag vet ju inte vad som finns runt knuten i denna överraskningsstad. Kanske jag i morgon hittar ännu en ny butik, som säljer kläder skraddarsydda för killar som mig, som gillar det lite gubbiga och mysiga.

Jag vet vad ni tänker. Vad skall en 18-årig pojke göra på en sådan butik som Hillings, är han inte för ung? Ska han inte ränna på Zic-Zac och köpa T-skjortor med häftigt tryck i stället för att köpa gubbmössor?

Men nej. Det ska jag inte. Jag gillar gubbmössor, jag gillar gubbkärlar. Jag hoppas snart kunna introducera käppen igen som godkänd accessoar, och inte bara för dem som verkligen behöver den, eller för dem som har monokel till vardags. Den yngsta gubben, åtminstone på Åland. Sådan är jag.

Take it or leave it.

Missförstå mig rätt nu bara. Jag gillar att vara ung. Att inte behöva stiga upp klockan två varje natt för att gå på toa, eller att kunna gå mer än hundra meter utan att använda respirator på vägen. Att kunna hosta utan att slem flyger runt hela rummet är också rätt skönt.

Men håll med mig om att gubbar är mysiga. Gubbar med filt och en Gam-meldansk i handen, det är någonting speciellt med dem, och även om jag

har många år kvar att njuta av livet innan kroppen ger upp och jag måste sitta stilla 23 timmar varje dygn för att överleva kommer det alltid finnas en liten del av mig som längtar till att bli gubbe.

FRÅGELÅDAN

Den här veckan är det Cecilia "Cica" Karlsson från Lumparland Klemetsby som ger sig i kast med att besvara frågorna i Nöjes frågelåda.

Cica arbetar som barnskötare på daghemmet Gullvivan i Lemland och när hon är ledig tycker hon om att umgås med sina kompisar. Cica tackar inte heller nej till en fest lite nu och då.

Hur skall din drömkille se ut?

– Det vet jag inte riktigt. Det spelar i alla fall ingen roll om han är ljus eller mörk. Jag vet nog inte förrän jag träffar honom.

Vad pratar du om med dina krukväxter?

– Det är allt möjligt det. De får lyssna på när jag sjunger, det är nog därför de är så gröna och mår så bra.

Vem var du kär i senast?

– Jag nämner inga namn men han vet nog vem han är, läser han det här kanske han känner sig träffad.

När grät du senast?

– Det var nog när jag såg på en film i helgen, med ett lyckligt slut. Jag gråter väldigt lätt till filmer.

Vem är din bästa vän?

– Jag har väldigt många vänner, men mina närmaste är Josephine Eriksson, Malin Mattsson och Zandra Nordberg.

När vill du göra slut med dig själv?

– Det är nog när jag är som allra mest bakis. Som dagen efter min födelsedagsfest till exempel.

Vad tar du med dig till en öde ö?

– Josse, min MP3-spelare och batterier till den. Och så tar jag med lite att äta och dricka.

Vilket är ditt favoritklädesplagg?

– Mina svarta velourmjukisbyxor. Det finns inget skönare än att sitta hemma och slappa i dem och en munktröja.

Nämn ett ställe på Åland du aldrig varit?

– Källskärskannan. Dit skulle jag gärna fara.

Vad får dig att skratta?

– När jag umgås med alla mina kompisar. De bjuder alltid på sig själva.

Har du några fobier?

– Jo det är ormar det. Jag klarar av att se dem på tv men inte i verkligheten.

Vilken film har du sett flest gånger?

– Dirty Dancing. Den har jag säkert sett åtminstone trettio gånger och den är lika bra varje gång. Jag gillar att den handlar om kärlek och att det är mycket musik och dans i den.

Text och foto: MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

FILM, SPEL, MUSIK

Magazin, Torgg.6, tel. 12 154 Öppet: mån-fr 9-17, lör 10-14

! Emeritusprofessor Matti Klinge och professor Peter von Bagh har belönats med statens pris för informationsspridning för sitt livsverk. Prissumman är 10.000 och priserna delades ut av undervisningsminister Antti Kalliomäki (sdp) på torsdagen. Bland pristagarna finns också redaktör Torsten Ekman för verket Finska gardet 1812-1905.

riksnytt

! Bara var femte finländare vill att Penningautomatföreningen RAY:s spel ska finnas tillgängliga på internet. Det framgår av en undersökning Taloustutkimus gjort. 30 procent av de tillfrågade anser att nätpoker ska förbjudas.

Åldrande befolkning oroar

HELSINGFORS. Ordföranden för Jubileumsfonden för Finlands självständighet, Esko Aho, vill att regeringsförhandlingarna tänker 10-15 år framåt i tiden innan regeringsprogrammet slås fast. Aho talade till regeringsbildarna för att redogöra fondens ståndpunkt på tisdagen. Även statssekreterare Raimo Sailas från finansministeriet och Finlands Bank-chefen Erkki Liikanen fick säga sitt.

Aho undrade varför hans namn nämnts i spekulationerna om nya ministrar.

– Jag har inga planer på att återkomma till politiken. Jag trivs mycket bra på Sitra, säger den före detta statsministern.

Han är ändå aktuell för en EU-tjänst på ett och ett halvt år och ett beslut i frågan väntas i slutet av månaden.

Sitra anser att den åldrande befolkningen är en stor utmaning. Som en bieffekt kommer levnadsstandarden i framtiden inte att öka lika snabbt som bruttonationalprodukten.

Den rapport som Sitra lämnade in i samband med regeringsförhandlingarna innehåller både allmänna och mer specifika råd. Sitra är inte överens med finansministeriet om sänkt matmoms. Ministeriet vill göra en allmän sänkning, medan Sitra vill att frukt och grönsaker ska favoriseras. Erkki Liikanen talade också om den allt äldre be-

Pensionärerna blir fler. Anpassningen till en allt äldre befolkning måste påbörjas nu, sade Finlands Bank-chefen Erkki Liikanen. Foto: STEFAN ÖHBERG

folkningen. Han betonade att produktiviteten måste förbättras för att klara av den ekonomiska utmaningen. Han påminde också om att världsekonomin är starkt växande för femte året i rad. Den internationella tillväxten kommer att bli långsammare, men i Europa väntas fortsatt snabb tillväxt.

– Våra exportprodukters prisutveckling har varit sämre än importprodukternas. En del av bnp flyr utomlands. Förra året ökade bnp med 5,5 procent, men köpkraften bara med 4 procent, säger Liikanen.

Anpassningen till en allt äldre befolkning måste enligt honom påbörjas nu, men resultatet av eventuella förändringar syns först senare.

Svåra beslut

Raimo Sailas ansåg att valkampanjerna präglats av alltför frikostiga löften. Han riktade speciellt in sig på partiernas tal om ”spelrum”, att de statliga utgifterna kan ökas under kommande mandatperiod. Han menade att storleken på nämnda spelrum är negativ i ett längre perspektiv och att sänkningar av arvsskatten och

lindringar i beskattningen av pensionärer inte är någon lösning på de långsiktiga problemen.

– Om man vill göra skattesänkningar av någon annan orsak är det en annan fråga, säger Sailas och menar att endast inkomstskatten kan sänkas.

Även den åtgärden borde av konjunkturskäl sättas in först i slutet av mandatperioden.

Sailas tror trots allt att regeringen kommer att lyckas i sitt arbete.

– Det kräver sannolikt obehagliga och svåra beslut, säger Sailas. (FNB)

Nyskrivningar i utrikespolitiken

HELSINGFORS. Regeringsförhandlingarna är ute efter lite modernare formuleringar om utrikes- och säkerhetspolitiken i det kommande regeringsprogrammet.

Ilkka Kanerva som representerar samlingspartiet i den arbetsgrupp som diskuterar ut-

rikes- och säkerhetspolitiken sade då förhandlingarna hade avslutats på onsdagskvällen att man i någon mån försöker skriva om gamla ”kanoniserade” uttryck. Han ville inte förutspå om man utelämnar till exempel omnämnandet om militär alliansfrihet.

Kanerva sade att andan i arbetsgruppen har varit god och

han trodde att det är mycket sannolikt att man kan enas.

– Vi kan vänta oss en balanserad helhet, sade han.

Bra framåt

Den arbetsgrupp som under centerns **Timo Kallis** ledning behandlar närings-, energi- och klimatpolitiska frågor blev klar med sin allmänna diskussion

på onsdagen. Enligt Kalli finns inga stora meningsskiljaktigheter och arbetet går bra framåt.

Överlag var uttalandena om förhandlingsatmosfären positiva på onsdagen. Enligt källor inom centern var andan nu klart bättre än för fyra år sedan då man förhandlade om regeringssamarbetet med socialdemokraterna. (FNB)

Deklarationerna kommer i dagarna

HELSINGFORS. Skattestyrelsen håller som bäst på att lägga de förhandsifyllda skattedeklarationerna för i fjol på posten.

Deklarationsblanketter skickas ut till cirka 4,9 miljoner skattebetalare. De första fick sina skattedekclarationer redan före påsken och de sista skattedeklarationerna kommer fram till mottagarna under den sista veckan i april.

De färdigt ifyllda skattedeklarationerna är till stor del likadana som i fjol. En nyhet är att skattemyndigheterna har räknat ut och skrivit in överlåtelsevinster och överlåtelseförluster av inlösta andelar i placeringsfonder.

Mottagarna ska kontrollera de ifyllda uppgifterna på deklara-

aktiga eller saknas. Det lönar sig också att kontrollera kontonumret på blanketten.

Man behöver inte längre bifoga kvitton och verifikat. Dessa måste dock sparas i sex års tid efter skatteårets slut.

Korrigera

De som inte fått en förhandsifylld deklara-

tionsblankett före slutet av april bör kontakta skattebyrån. Den sista inlämningsdagen är tryckt på deklara-

tionsblanketten. Skattedeklarationerna behöver inte lämnas tillbaka till skattebyrån ifall man inte har något att korrigera eller tillägga. Om man korrigerar någon uppgift får man ett nytt beskattningsbeslut, nya givningsblanketter och ett nytt beskattningsintyg senast i slutet av oktober. (FNB)

Mobil-tv skjuts upp

HELSINGFORS. Rundradion tänker inte börja sända i mobil-tv i år.

I början av december öppnade företaget Digita Finlands första mobil-tv-nätverk i huvudstadsregionen, Åbo och Uleåborg, men rundradion anser att det inte är lönt att börja med mobil-tv ännu på grund av att upphovsrättsfrågorna inte är lösta och det ringa antalet terminaler.

Nya beslut i frågan kommer att fattas före slutet av detta år.

Yle och de kommersiella tv-bolagen behöver inte särskild koncession för mobil-tv om de sänder sitt vanliga utbud oförändrat och samtidigt som de normala tv-sändningarna. Upphovsrättsorganisationerna kräver dock ersättningar för program som sänds via en

Åtminstone året ut får man vänta innan man som tv-tittare kan titta på Rundradions program i sin mobiltelefon.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

ny kanal, medan tv-bolagen motsätter sig detta.

För att ta emot tv-bild i en mobiltelefon krävs så kallad DVB-H-teknik. Utvecklingen av mobil-tv i Finland sker i nära samarbete med Nokia. (FNB)

Världen just nu

Bomb i Iraks parlament

■ **BAGDAD.** Tre irakier dödades i ett bombdåd mot det irakiska parlamentet på torsdagen. En självmordsbombare sprängde sig i luften i parlamentets kafeteria. Två av de dödade var parlamentsledamöter.

Självmordsbombaren var sannolikt någon parlamentsledamots livvakt, sade en äldre säkerhetstjänsteman i parlamentet på torsdagen.

Parlamentsbyggnaden ligger i den välbevakade Gröna zonen.

Självmordsbombaren var utrustad med ett sprängbälte och en portfölj. Säkerheten var mycket hög eftersom en session pågick, sade en säkerhetstjänsteman.

Premiärminister **Nuri al-Maliki** fördömde attacken och kallade den för en ”kriminell, feg handling”. Parlamentets talman sade att en extrainsatt session hålls på fredag för att fördöma terrorismen.

Säkerhetstjänstemannen sade att en av de dödade ledamöterna var **Mohammed Awad**, medlem av det sunnitiska partiet Nationella dialogfronten, och den andra var en medlem av Kurdiska alliansen, den näst största gruppen i parlamentet efter den shiamuslimska alliansen. Det tredje dödsoffret var inte parlamentsledamot.

Ytterligare 20 människor skadades, däribland ett 10-tal parlamentsledamöter och ett 10-tal säkerhetsmän. De skadade fördes till Ibn Sina, USA:s militärsjukhus i Gröna zonen.

I zonen ligger också den irakiska regeringen och utländska ambassader. Tillrådet till zonen är begränsad. Besökare måste bära identitetsbevis och passera flera kontroller och metalldetektorer.

Men rebeller har tidigare lyckats avfyra raketer och granater mot mål i zonen utifrån.

Vita huset fördömde självmordsattentatet mot det irakiska parlamentet men höll fast vid att det inte ifrågasätter USA:s säkerhetskampanj i Bagdad.

USA:s utrikesminister **Condoleezza Rice** betecknade bombdådet som terroristernas svar på säkerhetskampanjen.

Den brittiske utrikesministern **Margaret Beckett** fördömde attacken och sade att den var en produkt av vridna hjärnor som försöker störa landets spirande demokrati.

– De som utför de här hemska attackerna har ingenting annat att erbjuda det irakiska folket än mer mord och förstörelse, sade Beckett.

Bara sju timmar före bombattentatet mot parlamentet sprängde en självmordsbombare en lastbil på en stor bro över floden Tigris i Bagdad. Tio människor dödades och 26 skadades. Flera bilar föll ner i vattnet. (FNB–AFP–Reuters)

Estland höjer alkoholaccisen

■ **TALLINN.** Estland planerar att höja beskattningen för tobak och alkohol nästa år, meddelade premiärminister **Andrus Ansip** på torsdagen.

– Jag är övertygad om att det är skäl att höja acciserna för alkohol och tobaksprodukter år 2008, sade Ansip.

En grund för beslutet är att också Lettland planerar att skärpa sin beskattning. Om Estland inte följer grannlandets exempel finns det en risk för att letterna börjar hamstra tobak och alkohol i Estland.

Alkoholbeskattningen i Estland är nu på EU:s minimnivå, medan beskattningen av tobaksprodukter ska höjas till minimnivån först år 2010. (FNB)

Åländska aktiekurser

12.4.2006	KÖP	SÄLJ	DIV.
M:hamns tryckeri	600,00	1.000,00	45,00
M:hamns parti	1.500	–	50,00
M:hamns telefon	2.200	2.450	74,00
Eckerö rederi ab	45,00	47,00	1,00
Hildegard	42.000	62.000	2.250
C Rundberg	115,00	130,00	1,80
ÅTT	60,00	70,00	–
Alfa	21.000	22.000	750

HELSINGFORSBÖRSEN

Birka Line A	15,51	15,99	–
Birka Line B	14,35	14,55	–
Nordea	12,39	12,40	0,49
Nokia	17,35	17,36	0,37
Viking Line	26,51	27,45	0,55
ÅAB A	27,50	28,00	1,00
ÅAB B		25,00	25,10
1,00			

Det har varit två korta, men rätt så starka veckor på börsen, konstaterar **Carl-Magnus Gardberg** på Ålandsbanken.

Helsingforsbörsen nådde ny rekordnivå i onsdags, vilket betyder att allt nu är återhämtat efter börsraset tidigare. USA går också bra och övriga Europa, även om det i går var litet neråt.

De flesta bolag har nu haft sina bolagsstämmor och dividenderna har betalats ut. Det märks på priserna. Nu närmar sig rapportperioden. Orkla har stigit till 455 Nkr.

Hej, nu i veckan måste butiken tömmas på soffgrupper och matgrupper
- för att ge plats åt sommarmöbler och cyklar.

20 % på REA-priset på våra matgrupper (8 modeller)
soffgrupper NU alla under 1.000€ i olika modeller och kvalité

REA
533€

NU
426€

Elma "Special"

Bord 140+40x90 med 6 stolar ord. pris

879€

Lord 3+2

i brun Buffalo/brun Flocking

REA
1.366€

NU
1.093€

Colonell "ljus antik ek"

Bord 180+45+45x90 med 6 stolar
ord. pris 2.168€ **extra stol 90€**

917€

Mona lisa 3+2

i brun, cognac eller svart Buffalo lyx.

REA
525€

NU
420€

Coco "antik ek"

Bord 180x90 med 6 stolar ord. pris 955€

..... Vi levererar din soffgrupp gratis inom fasta Åland

TILLFÄLLET

-ett företag i Nordiska Tjänster AB

VI HAR ÖPPET NÄR DU ÄR LEDIG!

Vardagar 10-19 Lördag -Söndag 11-16
Tel. 17 570, fax 17 581. Vi finns i industriområdet vid Kalmsta

Malin Tillström
Epost: malin.tillstrom@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

När vi slog Schweiz med 1-0 gjorde vi första målet.

SUPPORTER FRÅN AZERBAJDZJAN GÖR EN HELT RIKTIG ANALYS.

Efterlängttad premiär för SIF

FOTBOLL. På lördag kör säsongen igång för Sunds IF som första herrlag på Åland.

– Vi är så förberedda vi kan vara, säger tränaren Kim Cederroos.

Sunds IF har premiär i division IV på bortaplan när laget möter RP-67 på konstgräs i Rusko utanför Åbo. Förra året när lagen möttes, vann ålänningarna båda drabbningarna med 3–1 respektive 2–0.

– Det knepiga är att man inte har en aning om hur Åbolagen ser ut, det kan skifta mycket från vecka till vecka. Plötsligt får de någon rutinerad ”mestiskille” i laget, det finns ju lite större utbud där. Vi måste utgå från vårt eget spel hela tiden, säger Kim Cederroos.

Laget hade uppehåll i december efter förra säsongens slut, och satte igång träningarna direkt vid årsskiftet.

– Vi är betydligt bättre tränade än i fjol och fysiskt mycket starkare. Vi har haft bättre tempo på träningarna när fyra fem energiska juniorer höjt oss. Troligtvis har vi tre av dem i öppningselvan på lördag.

Vill stiga

Oavsett utgången i premiärmatchen, är inte Cederroos bekymrad.

– Det faller inte på den första matchen, utan vi jobbar på lång sikt. Det här är ingen cupfinal, utan vi har 21 matcher kvar efter det här.

Men några segrar skulle inte sitta fel i föreningens,

spelarnas och tränarnas gemensamma målsättning.

– Tanken är att vi inom tre års tid ska försöka stiga en division. Vi behöver den tiden, de två första åren ska vi etablera oss på den övre halvan av tabellen, och kanske till och med sluta topp tre, säger Kim Cederroos.

Jämnare serie

Endast ett lag stiger, och i fjol var seriesuveräna VG62/2 det självskrivna laget efter idel segrar utöver tre oavgjorda matcher.

– Årets serie blir betydligt jämnare utan dem.

Tränarstaben har en intakt trupp till premiären. Det är endast **Dennis Isaksson**, som opereras för en hälskada 20 april, som finns på skadelistan en lång tid framöver.

– Fast man varit med så länge känns det jätkligt spännat, säger Cederroos om seriepremiären.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Starkare. Sunds IF har ett fysiskt starkare och bättre tränat lag än i fjol och siktar på att stiga en division inom tre år. Här är det Richard Dahlén som utmanar en TuWe-spelare under en match förra året.

Foto: ANDREAS DIENERT

Åland United fick nyförvärv

■ Åland United har skrivit avtal för resten av säsongen med **Maija Suni** från division I-laget Viikingit. Det berättar bollbasen **Jan-Ove Fellman** i ett pressmeddelande.

De senaste 2,5 åren har hon studerat och spelat fotboll i USA vid Lindsey Wilson College, där hon var lagkamrat med LIF:s **Jenny Snickars**.

– Hon flyttade hem till Finland vid nyår och fram till början av mars tränade hon med HJK, men av olika orsaker blev det ingen fortsättning.

– Maija flyttar till Åland så fort allt praktiskt ordnats, och kommer att träna med laget inkommande vecka, berättar Fellman.

Maija är ingen ny bekantskap för Lifforna. Både 2002 och 2003 gjorde hon ett antal matcher med laget.

– Maija spelar i första hand som innermittfältare och kan i vårt lag spela både som defensiv och offensiv, men kan även användas på kanterna både i försvar och på mittfält. Hon borde vara spelklar till nästa hemmamatch mot PuiU 21 april.

Hästinfluensa härjar på finska travbanor

TRAV. Flera travanläggningar i Finland är drabbade av hästinfluensan. Kusken Kristian Autio väljer därför att inte tävla i Åbo i dag som planerat. – Följden kan bli att hästen är tvungen att vara borta flera månader, säger han.

En epidemi av hästinfluensa inleddes på Vermo travbana förra veckan och har snabbt spridit sig till flera andra stora travanläggningar i Finland. Veterinären **Jussi Alahuikka** är mycket bekymrad över det aggressiva viruset.

– Det är ett mirakel om det inte sprider sig i hela landet, säger han till tidningen Turun Sanomat.

Ålandstravet har säsongspremiär om en vecka, 20 april. Men någon oro inför den finns inte hos arrangörerna.

– Största delen av hästarna som kommer hit kommer från Sverige. Av cirka 100 startande hästar, brukar 70 vara från den svenska sidan och några enstaka från fastlandet. Så vi befärar inte att

våra tävlingar är i fara, säger Ålands hästavelsförenings ordförande **Anders Stenmark**.

Många drabbade

Åländska kusken Kristian Autio tävlade i Finland i början på april, och då hade influensan ännu inte brutit ut. I dag var det meningen att han skulle starta med hästarna Dear Dominique och Come Out i Åbo, men han väljer att stanna hemma.

– Alla stora travbanor har drabbats, det är bara de som har sina hästar på egna ställen som klarat sig undan, säger Autio.

Anmälningarna till säsongspremiären på Åland ska vara inlämnade i dag, och Autio hoppas att drabbade inte kommer till start.

– Det brukar inte vara så många med från fastlandet, men de som brukar tävla här har haft problem, berättar han.

Hästinfluensen tar sig i uttryck genom hög feber två till tre dagar.

– Efter det brukar det vara över, men följden kan bli en bakterieinfektion som ger slem i lungorna och gult näsflöde. Då är det penicillinkur som gäller – mot själva influensan finns

Kör ändå. Ålandstravet har premiär nästa vecka, men arrangörerna är inte oroliga för att tävlingarna tvingas ställas in på grund av den hästinfluensa som spridit sig som en epidemi på de finska travanläggningarna.

Foto: ANDREAS DIENERT

ingen annan medicin utöver vila, säger Kristian Autio.

Borta länge

Det är just de eventuella påföljderna som gör att han väljer att ställa in dagens travtävlingar.

– Om hästen drabbas får man i bästa fall räkna med en veckas vila per feberdag, men följden kan bli att hästen är tvungen att vara borta flera månader, säger han.

Hästinfluensan drabbar inte människor, men kan spridas genom deras kläder och genom droppinfektion, alltså genom nysningar och hosta. Senast Finlands travsport drabbades, var för tre år sedan – och epidemin brukar återkomma från 3–5 års mellanrum.

Fyra simmare till öspelen

■ **SIMNING.** ÅID:s simutskott satte in ett extra möte under måndagen för att fastställa tränarnas förslag till truppen inför öspelen på Rhodos. Kriterierna för simmarna är hård i jämförelse med många andra idrotter, då två tider till FM och god närvaro på träningarna är sektionens riktlinjer sedan ett par år tillbaka.

– Vid mötet beslöts att truppen ska bestå av **Erica Granesäter** och **Sandra Aspholm** som uppfyller reglerna, dessutom ska **Julia Sjövall** och **Linda Myllykoski** få komma med trots att de bara har en tid till FM. Dessutom är **Christopher Oksman** kvalificerad men väljer att satsa på junior-FM som tyvärr går samtidigt, skriver utskottet på sin hemsida.

Det är en mindre trupp än förra gången till Shetland vilket beror på att flera av de äldre slutat och att de yngre ännu inte är redo. (mt)

Talanger på läger

■ **FOTBOLL.** Fyra ålänningar är kallade till ett talangläger för pojkar födda 1992 i Vörå. Lägre pågår under två dagar och 24 spelare har kontaktats.

Bland dem återfinns **Robin Cederroos** från Sunds IF, samt IFK Mariehamns spelarna **Petter Fredriksson**, **Johannes Nordström** och **Fabian Söderdahl**. (mt)

Sportens kom ihåg

■ **Motionsserien 07:** Nu börjar Ålands Fotbollförbund samla in anmälningar till årets motionsserie (i folkmun ”Korpen”) i fotboll. Anmäl ditt/ert lag genom att ringa 16850 eller maila in uppgifterna på fotboll2@idrott.aland.fi. Sista anmälningsdag är 30 april! I anmälan skall ingå lagnamn, önskemål om division (damer, herrar division I och II), lagets kontaktperson med telefonnummer och mejladress.

■ **LIF/ÅID-friidrott:** Tävlingslägga och diskus på BIP sandplan fredag 13 april 16.00.

■ **ÅID-friidrott:** Ingen cirkelträning på fredag.

■ **ÅMK-folktrace:** Licensskrivning inför säsongen. Anmälningar till Åse tfn 0457-5243908 senast lördag. Tälka lördag 10.00 i Vessingsboda, kaffe och verktyg med, vi bjuder på korv.

■ **ÅID-friidrott:** Terrängcup 2007 omgång 1, onsdag 18 april. 19.00, Hammarvallen, Hammarland. Anmälning på startplatsen senast 18.30.

■ **ÅID-cykel:** Gemensam träning söndag 10.00 start från Vikingahallen.

■ **ÅID-cykel:** Cyklister som vill delta i Telemark Tour 2 juni bör anmäla sig till Ralf Karlsson, tfn 0405428345 senast 15 april.

■ **ÅID-cykel:** Cyklister som vill delta i Norrtäljerundan 26 maj. Anmäl er till Ralf Karlsson, tfn 0405428345

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

FM för veteraner spelas på Åland

■**FOTBOLL.** IFK Mariehamns veteranlag står som värd när FM för spelare över 45 år arrangeras i augusti.
–Det äldre oldboyslaget valde inför säsongen att gå ner en åldersklass detta år till 45+. Anledningen till det är nog inte bara att seniliteten slagit ut alla fungerande hjärnceller, utan kanske framförallt att FM-slutspelet för 50+ går i Kemi och

dit är det näst intill omöjligt att ta sig med rimliga kostnader utan att sätta 3-4 dagar på den resan, rapporterar **Per-Thomas ”Putte” Karlsson** på klubbens hemsida. Därför ansökte man istället framgångsrikt om att få arrangera tävlingarna i den yngre klassen på hemmaplan 10-12 augusti. Det blir femte gången FM arrangeras på Åland, senast var 1999. (mt)

Sport på gång

FREDAG

Bowling
Idrottsgården
Veteran Bowling Games:
14.00 spelas finalen.

LÖRDAG

Fotboll
Backeberg
Träningsmatch: 16.00 IFK Mariehamn-IF Gnistan.
Godby sandplan
Träningsmatch: 16.30 IFFK-Laajasalon Palloseura.

Simning
Mariebad
Knattesimmet: 16.00 första start.

SÖNDAG

Simning
Mariebad
Knattesimmet: 10.00 första start.

Hästsport
RK Sleipner, Ålandscupen:
11.00, deltävling 2 i dressyr.

Bowling
Idrottsgården
GP-finalen: 11.00, prisutdelning cirka 14.00.

► KÖPES

Vi köper skrot på hela Åland

Metallskrot, järnskrot och plåtskrot. Även bilskrot.

Kontant betalning
Alandia Recoiling
Tel 0400 539 453

► MÖTEN

Ålands journalister r.f.

håller **vårmöte**
torsdagen den 19 april kl 18.00
på Ålands radio i Mariehamn.

- Stadgeenliga förhandlingar.
- Priset till Årets journalist delas ut.
- Presentation av föreningens undersökning av branschlönerna.

Föreningen bjuder på mat.

Välkomna!

Styrelsen

► SÄLJES

Sällsynt försäljningsobjekt

FRITIDSFÄSTIGHET I ÖSTERGETA, GETA

Yttersta spetsen av Ljusholm, invid Lisström, 4.300 m², naturtomt omgiven av strand på 3 ställen, med bilväg, stuga ca 63 m² inkl. altan byggd ca 1969, elström nära till Ålands vatten och tel. ledning. Färdigt bildad fastighet RN:o 4:18.

Utgångspris 100.000, auktion förrättas mellan de vilka accepterar priset, förbehåll för säljarens godkännande.

Närmare uppgifter tel. 16 894 eller 0457 548 3794

Visning enligt överenskommelse.

► LEDIGA PLATSER

Ålands landskapsregering

anställer en
**tillsyningsman/
naturvårdsarbetare**

till Källskär och Idö naturreservat på Kökar, för tiden ca. 1.5-31.10.2007

För ytterligare information hänvisas till Ålands landskapsregerings hemsida eller officiella anslagstavla.

Kontaktperson: byggmästare Dennis Mattsson tel. 25000 / 0400 721 296 eller naturvårdsintendent Jörgen Eriksson tel. 25000/ 0400 596 079.

Ansökningar samt meritförteckning skall vara landskapsregeringens registrator tillhanda **senast den 25 april 2007 före kl. 16.15.**

Ålands landskapsregering PB 1060 22111 MARIEHAMN.

www.regeringen.ax

► MÖTEN

ÅRSMÖTE

lördagen den 21 april 2007 kl. 19.00 i klubbbrummet i Jehuset.
Stadgeenliga ärenden.
Styrelsen

► MÖTEN

Aktieägarna i

MARIEHAMNS TRYCKERI AB

sammankallas

till ordinarie

BOLAGSSTÄMMA

som hålles på restaurang Nautical, Mariehamn, fredagen den 27 april 2007 kl. 11.00 för att behandla de i § 11 i bolagsordningen upptagna ärendena.

Vänligen meddela deltagande per tel 19755 före den 24.4.

Styrelsen.

► LEDIGA PLATSER

Nya Åland är morgontidningen på Åland och utkommer 6 dagar i veckan med lokala nyheter, engagerade insändare och annonser. Varje torsdag utkommer bilagan VeckansTV. Under året får prenumeranterna dessutom ett flertal inspirerande specialbilagor på olika teman. Nya Åland har en välbesökt hemsida nyan.ax där man även kan läsa hela tidningen i elektronisk form, komplett med alla nyhetsartiklar och annonser. Tidningen, som har 32 anställda, blev 2005 utnämnd till "Årets arbetsplats" och firade 2006 sitt 25 års jubileum. Nya Ålands upplaga har sedan 2000 ökat med 15% och ligger nu på 7 279 ex.

På Nya Ålands annonsavdelning är kunden alltid i fokus. Det ställer krav på oss att vara kreativa och sälja annonser som effektivt förmedlar våra kunders budskap. Vi jobbar på en morgontidning vilket innebär att vi varje dag har en ny deadline att hålla vilket är stimulerande men stundtals innebär en del positiv stress.

För att fortsätta utvecklas och överträffa våra kunders förväntningar anställer vi nu en

MEDIASÄLJARE

Som mediasäljare på Nya Åland har du en välfylld produktportfölj; morgontidningen, Internet- och utomhusreklam m m. Vi söker dig som är flexibel, har erfarenhet av försäljning och som välkomnar nya utmaningar med ett glatt humör. Är du en person med driv och initiativförmåga så har du stora möjligheter att påverka din arbetssituation på sikt. Du bör ha egen bil och körkort. Tjänsten är en fast anställning med tillträde omgående.

Uppgifter om tjänsten lämnas av Stefan Norrgrann tel 528 447. Din fritt formulerade ansökan vill vi ha senast måndagen den 16 april per mejl eller post:

"Mediasäljare"

Nya Åland

Stefan Norrgrann

Pb 21

22101 MARIEHAMN

stefan.norrgrann@nyan.ax

nyan.ax

► ÖVRIGT

Ålands landskapsregering

ARKITEKTUPPDRAG

Ålands landskapsregering inbegär

Intresseanmälan

angående arkitektplanering av ett besökscentrum i Bomarsund.

Ytterligare information om projektet finns på www.regeringen.ax/upphandlingar.pbs

Intresseanmälan inlämnas till registratorskontoret vid Ålands landskapsregering i slutet kuvert märkt "Arkitektuppdrag Bomarsund" **senast den 27 april 2007 kl. 16.15.**

Eventuella förfrågningar kan ställas till projektingenjör Elisabeth Rosenlöf, tel. +358 (0)18 25184.

Ålands landskapsregering, Pb 1060, AX-22111 Mariehamn, Åland

Nya Åland
☆☆☆☆

Lite historia om säl och säljakt

På Brändöbesök. ”Det var en kut av arten gråsäl som reportaget i onsdagens NÅ handlade om.” kan insändarskribenten, tidigare naturvårdskonsulent vid landskapsregeringen, berätta.
Foto: ANDERS STENMARK

■ **I reportaget** om den tillvaratagna ”sälkuten” i onsdagens NÅ framkom det inte vilken sälart det var fråga . Därför finns det kanske behov av litet ”säl fakta” som komplement till reportaget. I Östersjön förekommer 3 olika sälarter: Gråsäl, vikare och knubbsäl. Gråsälen är störst och vanligast. Den kan bli över 40 år gammal, den kan väga över 300 kilo och kan bli drygt 3 meter lång. Det var en kut av arten gråsäl som reportaget i onsdagens NÅ handlade om.

Sälarna har fördröjd fosterutveckling och ca. 10 månaders dräktighetstid. De blir köns mogna vid 5 års ålder. Sälarna kan vistas under vattnet utan att andas upp till 30 minuter och de kan nå mycket stora djup. Gråsälhanen kallas ”Ståt” och honan ”Gamla”. Sälarnas ungar kallas kutar.

Sälarna härstammar från en djurgrupp som uppstod för ca. 15 miljoner år sedan och kallades fenfotingar. Sälarna är släkt med hundarna, vilket bl.a. syns på likheter i skelettet.

En vuxen gråsäl äter ca. 7 kilo fisk per dygn, vilket med nuvarande gråsälstam på ca. 18.000 individer i Östersjön betyder ca. 4.600 ton per år (4,6 miljoner kilo)! Dessutom finns det också några tusen knubbsälar och vikare som även konsumerar fisk.

Vid födseln har gråsäl och vikare vit päls som inte är vattenavstötande och därför drunknar kuten om den ham-

nar i vattnet innan den fått den gråa vuxenpälsen. Knubbsälen däremot föds med vuxenpälsen och kan därför gå i vattnet genast efter födseln.

Knubbsäl fanns förr och ända fram till 1940-talet i den åländska skärgården och kallades då Morungsäl. Ett minne från den tiden har den lämnat efter sig genom namnet Morungskär på en holme i södra Kökar.

Sälarna drabbas fortfarande av olika sjukdomar: Livmodertumör, tarmsår och sammanvuxen livmoder är de vanligaste åkommorna. I slutet av 1980-talet dog 18.000 knubbsälar på grund av PDV-virusangrepp. En sjukdom som liknar valpsjuka som är vanlig bland hundar.

Allt sedan urminnestid har sälarna betytt mycket för skärgårdsbefolkningen. Tran, skinn och kött skapade under flera årtusenden välstånd i skärgården. På Otterböte i Kökar finns rester av ett litet säljägarsamhälle med rötter ända tillbaka i bronsåldern för omkring 3.000 år sedan. År 1335 ändrades bestämmelserna om skyldighet att betala sältionde för bygandet av kyrkor på Åland, till en löneförmån för prästerna. Kanske var våra kyrkor färdigt byggda då?

Enligt gamla Kökarsbor var torkat sälkött och sälpalt vanlig reskost vid jakt- och fiskesfärder i äldre tider. Sälköttet åts mest som kokat med lök, salt och peppar, tillsammans med potatis. Lever från sälkut ansågs vara en delikatess.

Kalskärs Axel, en legenda-

risk fiskare och säljägare från Saltvik, bjöd på ”Droppknorr”. Det vill säga kaffe, socker och sprit med några droppar sälolja i. En dryck som han ansåg vara bra mot förkylning!

Sälen kallades i äldre tider ”fisk”. Man jagade inte, man fiskade säl. Som en följd av detta fick man under den katolska tiden äta sälkött under fastan, när förtäring av kött eljest var förbjuden. Skor av sälskinn. sk. sältossor var vanliga fotplagg. Vid sträng kyla under vistelsen i sälsen hade man sälskinnspxjåxor med ett späcklager kvar på skinn. Späcklagret skyddade bra mot kyla men smälte så snart det blev varmt.

Vid jakt i sälsen på vårvin- tern var jägaren klädd i grå/vita kläder. Jakten skedde från skredstång eller skredskida, med hjälp av sälbössa och harpun. Harpunen var utrustad med stång och lina.

Sälbössan var en mynningsladdare försedd med riktmedel i form av siktskåra och korn. Sälbössan förekom i olika kalibrar mellan 9 och 18 mm. Den laddades med svartkrut och rund blykula. Den hade från början av 1600-talet till medlet av 1800-talet flintlås, men gjordes sedan vanligen om till snappslaglås för knallhatt, när denna uppfinning blev vanlig i skärgården.

Sälbössan hade god träffsäkerhet på avstånd upp till 150 alnar, dvs. ca. 90 meter. På grund av den höga vikten kunde man inte använda sälbössan på samma sätt som

vi idag använder de moderna jaktgevären. Vid jakt i sälsen avlossades bössan liggande i en särskild ställning på skredstången, eller vid jakt från land på stöd med underlag av tyg, trä eller kork.

Vid sekelskiftet 1900 kom de moderna patrongevären med stor precision, särskilt svenska Mausergevär, som senare försågs med kikarsikten. Tyvärr hamnade sälbössornas pipor ofta slutligen som spisståndare, när man murade nya spisar i hemmen.

Jakten var i äldre tider förknippad med många former av vidskepelse. Sålunda var det viktigt att juldagen skjuta ett skott i luften, där man laddade med en oblat eller ett blad från bibel eller psalmbok som mellanladdning. Härigenom var man garanterad god jaktlycka under det följande året. Att skjuta en skata med sälbössan gjorde den oduglig för tid och evighet.

Jaktbestämmelserna har genom tiderna förändrats: Gustav Vasa bestämde t.e.x. att sälnät på våren inte fick brukas före den 29 juni. Småningom fick sälarna jagas hela året och 1808 infördes skottpengar.

Nu är säljakten mycket hårt reglerad. I början av 1900-talet fälldes årligen över 200.000 sälar i Östersjön. För närvarande fälls det kanske 500 per år. Sedan 1980-talet sker förvaltningen av sälstammarna i Östersjön genom HELCOM, en organisation där alla Östersjöstater deltar i beslutsfattandet.

Jens Harberg

Sport och rock. ”Jag föreslår att Mariehamns stad skall ställa området runt Baltichallen inklusive en del av skogen runt omkring till parkområde. Under festivaler och evenemang bygger man upp ett staket runt området.” skriver insändarskribenten.
Foto: JONAS EDSVIK

Flytta Rockoff till Baltichallen

■ **Just nu** känner många en frustration i den aktuella turbulensen runt Rockoff.

Först hade vi det på torget, sedan flyttades det till Mariepark. Att flytta tillbaka Rockoff till torget är som att gå bakåt i utvecklingen. Jag ser det som människor likt apor i bur med ett öglas i handen i den Sundblomska parken som är en så viktig del av Ålands självstyrelse.

Varför flyttade man Rockoff till Mariepark? För att utveckla festivalen och ge den nya dimensioner, höja dess kvalitet och karaktär. Det är dags att ställa villkor på en starkare grund för Rockoff-organisationen ifall stora evenemangsbidrag fördelas. Jag har den åsikten att det är ytterst viktigt att bidrag fördelas på samma villkor till alla potentiella entreprenörer.

Vi lever i ett samhälle som är beroende av evenemang av olika storlek. Det gäller inte bara Rockoff. Det finns många goda initiativ och starka eldsjälar som skall ses som resurser. Inom kulturen behövs organisationer och enskilda som är intresserade av att ordna evenemang. Dessa kan få stöd för sina idéer genom att organisera sig till en takorganisation som skulle kunna heta Mariehamns eller Ålands Festivaler. Takorganisationens uppgift skulle vara att samordna och dra riktlinjer för evenemangen funktionellt.

För att få en utveckling och kontinuitet för evenemangen vill jag lansera ett förslag för att underlätta och stöda evenemangsentreprenörskap i Mariehamn. Som vi vet har alla evenemang ringeffekter som hela samhället drar stor nytta av. Det ligger i samhällets intresse att underlätta för besöksnäringen och kulturen, som i sin tur ger näring för medborgarna och direkt nytta för samhället.

Jag har personligen sett Björneborg Jazz -festival växa upp från en liten konsert till en av de största festivalerna på internationell nivå.

”Pori Jazz”, liksom de flesta andra festivaler, har börjat i liten skala inom en förening initierad av enskilda eldsjälar. Evenemanget började i en park mitt i Björneborg. Först var den en stor ungdomsfest som lämnade högar av spritflaskor efter sig.

Ju längre åren gått, desto äldre har de första deltagarna blivit. I dag är festivalen både en ungdomsfest och en trivsam händelse till vilken de ”gamla” deltagarna kommer med sina familjer, barn och barnbarn. Hela staden lever upp i en internationell stämning. Staden har alltid stött hän-

delsen både ekonomiskt och genom att upplåta områden till entreprenörens bruk. Björneborg Jazz Festival utvecklas för varje år och är en färgstark, högkvalitativ och välbesökt händelse. Via den har Björneborg skrivits in på den kulturella världskartan.

Jag föreslår att Mariehamns stad skall ställa området runt Baltichallen inklusive en del av skogen runt omkring till parkområde. Under festivaler och evenemang bygger man upp ett staket runt området.

Vid bollplanen bygger man en flyttbar arena. Den är ställd mot skogen så att den naturliga ljuddämpningen kan ske. Entreprenören som hyr området av staden, kan i sin tur fördela enskilda köpmän rättigheter att sälja på området; kiosker, försäljningsstånd och utskänkningsställen.

I Björneborg ställer staden området till entreprenörens förfogande, och denna i sin tur förbinder sig att betala skadorna som området eventuellt åsamkats under festivalen, och staden gör jobbet. Entreprenören organiserar som hittills ordningsmän och biljettförsäljning. Skogs- och parkområden lämnas så långt möjligt fritt för picknick och trevlig samvaro.

På så sätt kan deltagarna välja om de vill stå vid arenan eller föredrar att flanera i trevlig samvaro med vänner och familjer med musiken i bakgrunden. Det blir lättare att övervaka området, och stämningen blir mera avslappnad och trivsam. Parkeringsplatser finns redan nu i närheten.

Spelningar på arenan behöver inte vara sena. I Björneborg fortsätter festivalen efter konserten i mindre skala. Det finns musikuppträdanden både utom- och inomhus runt staden. På så sätt ger man deltagarna valmöjligheter vilket sätter ytterligare färg på festivalen.

Min önskan är att Mariehamn stad utreder områdets lämplighet för festivaler och större evenemang. En viktig del av planeringen är att låta stadsborna vara delaktiga i processen.

Jag hoppas mitt förslag vinner gehör och är en start för en konstruktiv diskussion som leder till undersökningar, åtgärder och till skapande av ett friluftsområde med många möjligheter.

Alla evenemang lever i tiden - så också våra. Mariehamn behöver ett område som kan leva med evenemangen så att de kan leva med tiden och människorna. Resten av året är området ett vackert skogs- och parkområde som nu.

Hannele Vaitilo

Saluhall i Kinoteatern

■ **Det stod i tidningen** att bio Savoy är till salu, vilket fick mig att tänka på den andra biografen som fanns en gång i tiden, Kinoteatern. Vad händer med den?

Det är synd att ett hus på en så fin plats i Mariehamn

skall stå tomt. Det skulle göra sig ypperligt som saluhall. Platsen skulle locka turister på sommaren, torgförsäljarna kunde ha sina stånd där på vintern, där skulle finnas ett fisktorg, där skulle äppelodlare och andra säsongfö-

säljare kunna turas om. Där skulle säljas åländska produkter, ÅCA skulle ha ett eget bås och man skulle kunna diskutera med försäljarna hur grödorna har gödslats och i vilken jord de har vuxit.

Jag vet inte vem som äger

huset, jag har inget förslag på hur saluhallen skall finansieras. Jag vet att det blir massor av problem med avlopp, parkering och allt annat som tänkas kan. Så är det alltid. Men platsen är perfekt!

Lasse Parikka

TV-programmet

fredag 13 april

7.00 Gomorron Sverige [52660139]

10.30–12.45 UR-program [7355787] **10.30** Samtal med [3653139] **10.45** Keith on the road (R) [9739394] **11.15** Wer küsst schon einen Leguan? (R) [9825145] **11.45** Kaksi/två (R) [2866435] **12.15–12.45** Kaksi/två (R) [716690]

13.00 Rapport [57394]

13.05 Mitt i naturen (R) [990481] Naturmagasin. Även 14/4.

13.35 Saras kök (R) [355394] Svenskt matprogram. Även 14/4.

14.05–14.35 Svenska slag (R) [449787] Historiskt magasin. Även 14/4.

16.00 Argument (R) [45394]

17.00 Rapport [10226]

17.10 Gomorron Sverige [723955]

18.00 Wild kids (R) [38058] Äventyrsprogram för barn.

19.00 Bolibompa [6049]

19.00 Säsongsavslutning: Höjdarna [57597]

19.25 Herr Mask är bäst [3591706]

19.30 Tillbaka till Vintergatan (R) [435]

20.00 Bobster [348]

20.00 Amigo [348]

20.30 Rapport [619]

21.00 Säsongstart: Inför Eurovision song contest 2007 [98416] Nordiskt musikprogram. Del 1 av 4.

22.00 Hundtricket [988400] **FILM** Svensk komedi från 2002. Tre killkompisar runt 20 år. Mario har fast sällskap, Micke får alla tjejer han vill och Simon längtar efter den rätta. Mario och Micke försöker hjälpa Simon på traven och då kommer Micke med idén; pröva hundtricket. I rollerna: Linus Wahlgren, Alexander Skarsgård, Josephine Bornebusch.

23.45 Rapport [6844058]

23.55 Kulturnyheterna (R) [6760042]

0.05 Robins (R) [14085] Pratshow. Även 14/4.

0.35 Emmetts uppgörelse [5758408] **FILM** Amerikansk kriminalfilm från 2002. Emmett har precis börjat på sitt nya jobb hos mordkommissionen när han får reda på att han är sjuk och bara har en vecka kvar att leva. I rollerna: Scott Wolf, Tim Roth.

2.20–8.00 SVT24 [57483882]

10.30 24 direkt [43309145]

10.30 Egenanställning – en innovation på arbetsmarknaden [43309145]

16.20 Hallå Europa (R) [8111961]

16.50 Arty (R) [8038684]

17.20 Mysteriet Zoroastre (R) [7138058]

18.20 Nyhetstecken [4042954]

18.30 Oddasat [33058]

18.45 Uutiset [5112597]

18.55 Regionala nyheter [6842868]

19.00 Aktuellt [23042]

19.15 Go'kväll [121868] Magasin. Middagsvärd är kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth. Musik av Marie Lindberg. Panelen tipsar om böcker och filmer ur vårens utbud. Även 15/4.

20.00 Kulturnyheterna [42145] Även i SVT1 senare i dag.

20.10 Regionala nyheter [8654684]

20.30 Säsongstart: London live [6752] Brittisk musikshow. Från Koko Club i London bjuds livespelningar med de mest populära och aktuella banden inför publik. Del 1 av 20. Även 15/4.

21.00 Robert Rauschenberg [4961] K special. Besök Robert Rauschenberg i hans ateljé i Florida.

21.30 Varma hälsningar, Eric Ericson (R) [3232] K special. En film om de tusentals brev som för några år sedan väckte förundran och skapade panik hos svenska företag och myndigheter. Även 15/4 och 19/4.

22.00 Aktuellt [29232]

22.25 A-ekonomi [5909058]

22.30 Musikbyrån [9416] Musikmagasin. Del 4 av 6. Human beatbox. Även 14/4 och 17/4.

23.00 Nyhetssammanfattning [67077]

23.03 Sportnytt [300070597]

23.15 Regionala nyheter [9994752]

23.25 Väder [6463077]

23.30 Programstart:

Det känns som fredag [61874] Underhållning. Gäster är artisten Jill Johnson, skådespelaren Michael Segerström, klubbdrotsningen Johanna Olofsson och radioprofilen Erik Schöldt. Del 1 av 8.

0.30 The Henry Rollins show [5603795]

1.00–1.30 Existens (R) [5604424]

7.30 Beverly Hills [4038085]

8.25 Home and away

9.55 Ricki Lake [3629684]

10.50 Våra bästa år (R)

11.40 Extreme home makeover [8540787]

12.30 Ensamma hemma [2382023]

13.25 Lyckochansen [5578023]

13.50 Våra bästa år [4750413]

14.40 Oprah Winfrey show (R) [6299042]

15.35 Desire [2767145]

16.30 Förhåxad [774665]

17.30 Nanny [426481]

18.00 Lyxfällan (R) [324690]

18.55 Design: Simon & Tomas (R) [6321139]

19.55 Update [5852329]

20.00 Shark (R) [348619]

21.00 Tomorrow never dies [2979110] **FILM** Brittisk äventyrsfilm från 1997. Den här gången måste den fartfyllda actionhjälten hindra en mäktig mediemogul som försöker ställa världens supermakter mot varandra. Till sin hjälp har han den vackra, men farliga agenten Wai Lin från Kina. Konflikten trappas upp ytterligare när ett brittisk krigsskepp försvinner utanför Kina och ett tredje världskrig är nära att ta sin början. Kan Bond sätta stopp för det hela? I rollerna: Pierce Brosnan, Jonathan Pryce

23.20 Update [8066428]

23.25 Robbery [6247690] **FILM** Amerikansk komedi från 2002. Sheila arbetar på bank i en småstad när Rick, hennes pojkvän och chef, gör slut efter att ha fört henne bakom ljuset. I rollerna: Alicia Silverstone, Woody Harrelson.

1.20 Lustgården (R) [5789066]

2.15 Drop dead gorgeous [8899462] **FILM** Amerikansk-tysk komedi från 1999. Hur långt skulle du gå för att vinna en skönhets tävling? Becky Leeman och Amber Atkins är rivaler och båda tänker kämpa. I rollerna: Ellen Barkin, Kirsten Dunst.

4.00 Nanny (R) [1013337]

4.25 Dödens brödraskap [47731511] **FILM** Amerikanskt drama från 1999. I rollerna: William Baldwin, Peter Gallagher, Kelly Lynch.

6.00–6.50 Ellen DeGeneres (R) [7094004]

6.50 Nyhetsmorgon [89921110]

11.00 Efter tio [507961]

12.30 Jackpot [2380665]

13.25 Hem till gården [280226]

13.55 Nyheterna [2142684]

14.00 Direkt: Trav: Dagens rätt [152874]

14.30 Nya tider (R) [869315]

15.00 Doktorn kan komma (R) [715787]

15.50 Nyheterna [3542874]

15.55 Kung av Queens (R) [6107139]

16.25 Tredje klotet från solen (R) [6682416]

16.55 Will & Grace (R) [6590481]

17.25 That '70s show (R) [2924752]

17.50 Felicity [7757067]

18.45 Keno [2515226]

18.53 Lokala nyheter [303892042]

18.55 House (R) [560874]

19.50 Lokala nyheter [1295495]

20.00 Nyheterna [547313]

20.30 Postkodmiljonären [546684] Svenskt lotteri- och frågesportprogram från 2007.

21.00 Programstart: Talang 2007 [977145] Svenskt underhållningsprogram från 2007. Del 1 av 8. Här får personer i alla åldrar med alla slags talanger visa upp vad de kan inför juryn som består av Bert Karlsson, Hanna Hedlund och Tobbe Blom som bedömer deras prestationer.

22.00 Medicinmannen (R) [973329] Svensk thrillerserie från 2005. Del 1 av 8. I rollerna: Mikael Persbrandt, Nina Gunke.

23.00 Nyheterna, sporten och vädret [230226]

23.25 Jordan, rättsläkare [6376110] Amerikansk dramaserie från 2007.

0.20 Advokaterna [2345337]

1.05 Parlamentet [5155220]

1.35 American Psycho [6283511] **FILM** Amerikansk thriller från 2000. I rollerna: Christian Bale, Justin Theroux, Josh Lucas.

3.25 Endurance [36741559] **FILM** Amerikanskt dokumentärdrama från 1999. I rollerna: Haile Gebrselassie, Yonas Georgio.

4.45–6.35 Pinocchio [7032795] **FILM** Italiensk familjefilm från 2002. I rollerna: Roberto Benigni, Nicoletta Braschi, Gepetto Kiimi.

6.00–10.00 X3M: God morgon med A-laget A-laget tillsammans med Petski, Isa, Anne och Magnus.

10.10 Rymdmapp Rymdstationer. Den mest berömda är Mir, som upprätthölls av ryssarna i 14 år. Den internationella rymdstationen ISS har nu ersatt Mir.

10.20 Formel 5 & 6 En serie om fysik och kemi för åk 5 och 6. Geologi.

10.30–11.00 Zon5: Station T Underhållning och sport av högsta klass, dessutom nyheter och en nypa dolda fakta.

17.14 Kortnytt

17.15 Zon5: Station T

17.45 Buu-klubben: I Mumindalen Finsk-japansk tecknad serie. Del 3 av 63. Båten på stranden. Sniff och Lilla My hör underliga djur i grottan och Hemulen hittar en övergiven båt på stranden.

18.15 TV-nytt

18.30 Obs Aktualiteter.

19.00 Citykocken Del 3 av 10. Ollie har hittat en kvern vid Londons metrolinje. Men flickvännen är inte glad över hans restaurangdröm.

19.30 Seportaget: Norsen Vad blir kvar av tonåren när man blir vuxen? Programmet är en tidsresa tillbaka till tonåren.

20.00 TV-nytt

20.20 Sportnytt

20.25 Filmproducenten Amerikansk komediserie. Del 2 av 8.

20.46 Cleo Svensk dramaserie. Del 7 av 27.

21.15 John Mayer Den populära sångaren, gitarristen och kompositören John Mayer uppträdde i New York i September 2007.

22.50 Välkommen till verkligheten En film om hur Barney Broomfield filmar och färdigställer sin första film.

23.45–0.27 Eftersnack Smart snack – och en och annan banalitet – om veckan som gått. Med Magnus Londen och Jeanette Björkqvist, plus sidekick.

5.55 Ettans morgon-tv [71995665]

9.15 Doktor Finlay [5214058] Brittisk dramaserie. Moderskärlek.

10.11 FST: Rymdmapp [104150955] Rymdstationer.

10.20 FST: Formel 5 & 6 [4247435] Geologi.

10.30 FST: Zon5: Station T [7503]

11.00–11.05 Tv-nyheter [42481]

12.30 Purfinsk språkkurs – minidokumentär [61597] Sommarminnen.

12.35 Purfinsk språkkurs – minidokumentär [3704313] Hantverk från Österbotten.

12.39 Purfinsk språkkurs – minidokumentär [400210226] Finländska sjöar.

12.44 Purfinsk språkkurs – minidokumentär [400219597] På torget i Joensuu.

12.50 Purfinsk språkkurs – minidokumentär [3898706] Pimpelfiske.

12.53 Purfinsk språkkurs – minidokumentär [300306077] Vad gör skogsarbetaren?

13.00–13.05 Tv-nyheter [48690]

14.15 A-talk [25333]

15.00 Tv-nyheter [75145]

15.05 Diagnos: Mord [6017394]

15.50 Basaren: Mondo [2906955]

16.00 Prisma Studion [6868]

16.30 Med sikte på maraton [1955] Del 3 av 6. De kommande maratonlöparnas matdagböcker granskas.

17.00 Tv-nyheter och ekonomi-

nyheter [59874]

17.10 Finlands namnbestånd [16435] Del 2 av 2. Varför just Virtanen?

17.40 Nyheter på teckenspråk [6601787]

17.46 FST: BUU-klubben: I Mumindalen [100023771]

18.15 FST: TV-nytt [869961]

18.30 Nyhetsrubriker [70077]

18.35 Droppen [9258771]

18.40 Världens skatter [225503]

18.55 The Royal [2729077]

19.45 Hemhamnen [849752] Gäster hos Jaakko Selin är den irländsk-finländska familjen McCarron, Neumann och Matti Kallio som tog sig till Irlands Eurovisionsfinal med sin låt.

20.30 Tv-nyheter och väder [87706]

20.55 Sportrutan [7350955]

21.00 A-zoom [868]

21.30 Gud är stor, jag är liten [9824313] **FILM** Fransk komedi från 2001. I rollerna: Audrey Tatou, Edouard Baer.

23.10 Tv-nyheter [8320684]

23.20 Kulturnyheter [8311936]

23.26 FST: Kvällsnytt [106544961]

23.30 Actors Studio [59313] Jeremy Irons är kvällens gäst.

0.20–0.30 Euronews [6742646]

6.30 YleX Morgon [77992053]

10.00 Revolver [91023]

11.00 Sudoku + Spelpåse [60139]

12.00 Tellus-frågesport [5066110]

13.15 Gänget och jag [6938394]

13.40 Ben Casey [672597]

14.35 Ögonvittnet [185077]

15.05 Gympa: Stegserier och armhävningar [3527787]

15.35 Djuren i mitt liv: Hunden eller jag? [4295139]

16.00 Superfarmen [7619]

16.30 6ton [87400]

16.50 Juri suoraan avaruudesta [5752226]

16.55 Postimies Pate [8124435]

17.25 Lilla tvåan [8473706]

17.50 Regionala nyheter [1892431]

18.00 Tv-nyheter och ekonominyheter [36145]

18.15 Tvåans värväder [6849771]

18.20 Pörens [143435]

18.35 På riskgränsen: Uthållighet som utmaning [9895477]

19.35 Fiskedrag [406961] I dag metar Mikael Odell och Johan Broman i Spanien. Malar och karpar i floden Ebro nappat till.

20.00 Pressklubben [3619]

20.30 Lärarna (R) [5690] Del 10 av 12: Frieriet.

21.00 Fatta micken [33232]

21.50 Tv-nyheter, väder och sport [7364042]

22.05 Den hårda lagen: Kriminella avsikter [4349856]

22.50 FM i innebandy [7763955] Herrarnas andra finalmatch. Refereras på finska av Jussi Eskola.

23.50 The private affairs of Bel Ami [5214752] **FILM** Amerikansk komedi från 1947. I rollerna: George Sanders, Angela Lansbury. Regi: Albert Lewin. SV.

1.45–2.30 Musik-tv [9032733] Klassiska musikvideor.

6.25 Godmorgon Finland [36704394]

9.10 Formula 1: Viikonloppu avaus [1232329]

9.15 Hollyoaks [6425706]

9.45 Vinstpottens korsord [8929110]

10.10 Emmerdale [2463077]

10.40 Nöjesnytt (R) [5992787]

10.50 Köpkanalen [2639787]

12.40 Vinstpotten [5813413]

13.30 Geniet [375868]

14.25 Sisko ja sen sisko [4072110]

14.50 Vinstpotten [821868]

15.20 MTV3.doc: Mette-Marit – Norjan prinsessa [1228665]

16.15 Matstället [484961]

16.30 Vinstpotten [794394]

17.00 De vackra och de djärva [795023]

17.30 Emmerdale [798110]

18.00 Formel 1: fri träning [706139]

18.30 Bostads bantaren [887058]

19.00 Sjuans nyheter [246752]

19.15 Kauppalehtis ekonomiska nyheter [103619]

19.25 Dagens väder [5934706]

19.30 Olet mitä syöt [994787]

20.00 Bästa bantaren [610348]

21.00 Inga ledtrådar [161042] Amerikansk kriminalserie. Dansar för vargarna.

22.00 Tians nyheter [314315]

22.20 Resultatrutan [3749023] Dagens idrottshändelser i sammandrag.

22.30 Formel 1-studio [705435] Bahrain.

22.35 Red planet [4323868] **FILM** Amerikansk sciencefictionthriller från 2000. I rollerna: Val Kilmer, Carrie-Anne Moss, Benjamin Bratt. Regi: Antony Hoffman.

0.35 Formel 1: fri träning [2197707] Bahrain. Dagens fria träning i sammandrag.

1.05 Nöjesnytt [9496085] Programvärd är Mari Kakko.

1.15 Vinstpotten [1636714]

2.15–6.45 Den rätta [54296337]

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz

6.45–10.00 Gomorron. Programledare: Petronella Thorén. Beträktelser, gäster och inslag.

6.50 Beträktelse. Av Märten Andersson. Även 18:15. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.02** Musikpaletten: Världsmusik. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. Idag lyssnar vi till sista delen av sagan om Solskensträdet, skriven av Anna Wahlenberg och uppläst av Astrid Olhagen. Veckans samtliga avsnitt sänds idag kl. 12:30. **10.00–14.00** Mittpådan. Programledare: Josefina Jansson. **10.30** Ålandsnytt. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Evenemangstips. Även 18:30. **12.15–12.30** Kulturen. Även 17:45 och 15/4. **12.30** Sagostunden. Samtliga avsnitt ur boken Solskensträdet, skriven av Anna Wahlenberg och uppläst av Astrid Olhagen. Veckans samtliga avsnitt representeras. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Veckans gäst. Även 14/4. **14.00** Ålandsnytt. **14.03–16.00** Firar-mix. Programledare: Kjell Brändström. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Firarmix fortsätter. **16.00** Aktuellt. **16.15–17.45** Åland idag. Programledare: Tone Nordling. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. **17.00** Ålandsnytt. **17.45** Kulturen. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. **18.15** Beträktelse. **18.30** Evenemangstips. **18.35–19.00** Musik. **5.30** Musik.

TV ÅLAND
INFOKANALEN

Från A till B.
Skepparens roll i ett nötskal.
Eller. Är det så?

Nyankortsvinnare:

Harry Hammar
Jomala

Vinner en Bingolott. Vinsten skickas på posten.

debatt

”Konflikträdd som jag är bestämde jag mig för att inte släppa ut katterna igen. PATRIK DAHLBLOM

Krönika / Patrik Dahlblom

Katten – en krigsförklaring

Av någon orsak påminde det om en sitcom. Katten hade smitit ut på den avlånga innergården som vi delar med två andra fastigheter i vårt kvarter på Södermalm. Där lekte hon en bakvänd katt och råtta-lek och sprang längre bort så fort jag trodde att jag skulle fånga henne. En dam i grannhuset betraktade jakten. Hon hade själv haft katt en gång i tiden, vi utbytte erfarenheter och solen sken. Idyllen stördes av en annan kvinna som skippade artigheterna och undrade om mina husdjur hade varit inne på hennes bostadsrättsförenings gård. Tonfallet tydde på att det var en retorisk fråga, men jag kunde inte annat än svara ja. Jag fick veta att föreningen hade ”bestämt” att det inte skulle få finnas husdjur på gården, varken lösa eller kopplade. Den vänliga damen som gillade katter ger mig säkert flankstöd, tänkte jag. Men när jag vände mig om var hon som uppslukad av jorden. Jag fångade min Burma och vi drog oss tillbaka med svansen mellan benen.

Konflikträdd som jag är bestämde jag mig för att inte släppa ut katterna igen.

Men min sambo brydde sig inte och när hon gick ut med cornish rexen i koppel någon månad senare ville den absolut in på grangården. Där mötte hon en trevlig karl som verkade vara kattvän han med. Tills han återvände och aningen skamset förklarade att hans förening inte tillåter djur på sin gård.

Kvinnan i grannhuset måste ägna all sin tid åt att likt en nordkoreansk gränsvakt bevaka gården från sitt fönster. Vi gjorde det enda raka – vi gnällde uppgivet för en vän som råkar bor i det tredje huset på gården. Några veckor senare ville hennes barn leka i den stora sandlådan på grangården. Och vem kommer då farandes om inte gränsvakten, som säger något om att barn kan förstöra rabatter och kanske sandlådan också? Vår vän gav henne ett råd - om hon inte klarar av att se en levande innergård mitt i en storstad kanske hon bör överväga att flytta någon annanstans? Tydligt sade hon det mesta som vi tänkt men inte vågat säga högt, för nu var det grannen som drog sig tillbaka.

I morse låg en lapp på dörrmattan. Ordföranden i grannhusets förening påminner ”på förekommen anledning” om att deras del av innergården är privat:

– När vi boende säger till de som använder vår gård blir vi dåligt bemötta. Vi vill slippa sådana påhopp när vi hävdar vår önskan att själva råda över vår gård.

Ord och inga visor, med svenska mått mätt.

Jag antar att alla i vårt hus har fått samma

brev, och det har en märkligt uppiggande effekt. Nu får det vara slut på allt smånojs om tvättstugetider och vem som slänger snaskpapper i trapphuset – vi har tydligen en gemensam fiende!

Och kanske är det dags att släppa husdjuren fria. Det är ju vår.

”Kvinnan i grannhuset måste ägna all sin tid åt att likt en nordkoreansk gränsvakt bevaka gården från sitt fönster.”

■Hoppas att vi kan få igång en fruktbar debatt som resulterar i konkreta handlingar och attitydförändringar. Besöksnäringen har stor betydelse även inom kultursektorn. Vi har ett enastående kulturliv med nutidskonst såväl som traditionellt hantverk, vilket

tjänar som lockelse lika väl som all taxfree. Men beslutsfattare – glöm oss inte när vi bygger upp den genuina Ålandsbilden i marknadsföringen. I årets turistbroschyrer som kommit ut finns inte exempelvis besökscentret Eckerö Post & tullhus

med på en enda bild. Är inte platsen värd ett besök? Eller? **Peter & Mercedes** på Eckerö Hälsningar från drottning Kristina postväg

PS. Bilden i torsdagens Nya Åland illustrerar på ett intres-

sant sätt svaret från ATF till **Gerry Allgodes** insändare. Han efterfrågar dialog och får dragna svärd som försvarar befästa positioner.

Bildvalet var redaktionens, och den var vald bara som en genrebild Vikingamarknad. **Red.**

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Vem har Mariehamns stad tänkt på vid beviljande av nya dagisplatser till Solis barnen? Detta verkar ha gjorts utan hänsyn till närhet av hem/jobb, skola där syskon finns, tillgång till bil?! Ni kunde varit i kontakt med oss berörda innan! **Missnöjd förälder.**

■ ■ Vem skall man ta kontakt med angående kiosken och uteterrassen på Lilla holmen? Nyan har mitt nummer. **Uffe.**

■ ■ Kan så vara med flickorna på FPA men det var något extra med henne. En lite yngre söt tjej som hjälpte mig med papper där nu när jag varit sjuk. Långt hår åt det mörkare hållet. Singel? **Beundraren...**

■ ■ Någon av tidningarna borde visa en kartskiss över ”Sea Diamond”-olyckan, bilderna är lite förvirrande. **0457.**

■ ■ Bönder och arbetstid, skulle vara mycket intressant att veta exakt vad det ingår i denna arbetstid. Ett stort antal bönder har ju dubbla jobb. **Fd Bonde.**

■ ■ Förlåt bonden att jag köper dina produkter och gör din arbetsdag lång. Lovar att köpa så mycket utländskt jag bara hittar. **040.**

■ ■ Matti da movie är det bästa jag sett sen Rainman, så det har ju gått några år! **040.**

■ ■ Alla ni som säljer saker i Torget eller Marknaden och dylikt sätt ut pris och helst bild med mycket info. Ni får fler svar med bild och man blir bara irriterad av för lite info. **Snälla tack från pipan.**

■ ■ Boxercise i Jomala/Vikingaåsen onsdag & söndag. Tid? Önskar information. **Ring 050-552 53 83. Träningssugen!**

■ ■ Håller helt med Gerry för ovanlighetens skull. Varje år samma svenska flätprydda ”viking” på bild i varena broschyr. Skulle vara roligare för turisterna att få se lokalt folk och lokalt hantverk i broschyrerna. **Utled lokal tant.**

■ ■ Du är i mina tankar. Direkt när jag hörde din mjuka röst jag kände en glädje i mitt bröst. Första gången jag i dina ögon tittade jag inte mina ord riktigt hittade. Underbart härligt att känna sig pirrig och bli alldeles tokigt virrig . Ödet slog till i mitt liv som en bomb när du i mitt hjärta startade en tromb, ibland jag tokiga saker gör för jag tänker på dej i ett kör. Jag vill rufsa i ditt gråa hår, men vet att den chansen jag aldrig får. Tanken gör mig ledsen du skall veta att du i mitt hjärta stannar kvar. Efter dessa veckor som har gått har jag lärt mig och förstått. **Kram smultronet.**

■ ■ Fattar inte riktigt varför den här ”pursvensken” bor här i Finland? **2kjk.**

GODBY TEL 43 250

30-70%
rabatt
på utvalda reaskor

Färdigt prismärkta

K MARKET GLOSSA ATG OMBUD

F:ma ERIK MATTSSON

allt
du behöver
- ändå klöver över!

YARD 09-20 • LÖRD 09-16 • SÖND 12-16

■ ■ Har monterat joystick och Rambler sexa i min Ralley Simca, har inga haft tid med några mess. **Gulmar.**

■ ■ Radio Ålands flickor låter som de hade micken i bh:n! Ta efter Eva Nyberg, så också en hörselskadad hör nånting! **0457.**

■ ■ Grattis på födelsedagen gulle! Jag älskar dig <3 **Din Ann.**

■ ■ Till alla oroliga barn och vuxna som messade om trafiken i Jomala. Ta ert ansvar och gå med barnen! En 7-åring ska inte gå ensam utan vuxen och sen ska väl barnen ha hjälm på huvudet när dom cyklar kors och tvärs över diken

och gångvägar. Barn skaffar man inte bara för att ha. Man ska va med dem också. **0400.**

■ ■ Till pur-svensken Vi har VM mästare i Formula 1, två förare just nu i F1 vad har ni? Javisst, Hamilton är väl svensk i alla fall liknar han en pur-svensk. **Flathead.**

■ ■ Petri Carlsson skriver bra. Jag tänkte köpa en gammal gård med lada med mera och bo där själv. Tänkte starta bed & breakfast-företag, men kunde inte göra detta på grund av att jag flyttat hit för 2 år sedan. Är tvungen att betala dyr hyra flera år fast med samma pengar jag skulle kunna betala halva huset i 5 år. Orsak: över 4.000 kvm tomt. **Ivrig finne.**

■ ■ Till MISE vart skall begagnade kondomer läggas? Problem avfall, återvinning, sorteras efter kön? **Flathead.**

■ ■ Ett jättestort Grattis på 19-års dagen Jennifer den 14 april. Ha en jättefin dag. **Kram Baloo.**

■ ■ Vilken firma utför fuktmätningar i hus här på ön? **0457.**

■ ■ Hörru Jimmen, det finns skillnad på de som känner Finntroll personligt, typ 30år bakåt, som klasskompisar och de som ”känner” dem genom internet. Jaktens tid låter väldigt finskt. Finland är ju världens ända officiella svenskspråkig land. Jo, jag är nog en j-la finne ;-) **Hårdrockaren.**

■ ■ Har en liten fråga, men vet att det inte var allt för länge sedan men har tappat bort svaret. När i sommar var det som Lappofesten och Enklingsfesten är? **En som tappar saker.** – Andra helgen i juli. **Red.**

■ ■ Va fan, Steel fm hörs som om den sänder från förorenade urinakrobaten när långväga stationer hörs kanon! Vadan detta MCA? **Skärp er.**

■ ■ Nu kommer jag ihåg vad ”stjärnan” heter. Min pappa tittrade alltid på stjärnorna även på sommrarna och kallade aftonstjärnan Venus. Jag tyckte det var konstigt när den lyste på dagen. **Britt-Marie Pettersson.**

■ ■ Överkörd grårandig katt ligger i diket på vänster sida om

vägen 0.5 km före Karrbölevägen från Godbyhållet. **Kattvännerna.**

■ ■ Underligt att Bio Savoy alltid har sommaruppehåll när det är som mest med turister. De borde satsa mera då, t.ex i turistbroschyrerna samt köra temaveckor med typ skräckisar, komedier, och diverse annat. Eller gammalt i samband med vissa bilträffar :) **0457.**

■ ■ Frid på jorden - och till människorna en god vilja :D Gam-mal vishet, men det är det som räknas! **Have a super day.**

■ ■ Det är så roligt att komma och handla till Mattssons särskilt till frukt och grönt där det finns en jättetrevlig och rar ny tjej! Tack för det! **Hälsningar en nöjd kund.**

■ ■ Varför pratar polismästaren i telefon i bilen? **0457.**

■ ■ Finns det ingen djupforskande, mediaperson som vill kolla upp Eckerö line... Speciellt konsultanvändandet före Jukka S och efter. Summa sumarum? **Tomten.**

■ ■ Kära rondell-Rrunar! Du kan ju lära ålenningarna att köra i rondellerna före du bygger nya. Skicka en teckning till varje hushåll med anvisningar hur man gör i en rondell. H: **Rondellex-perten.**

■ ■ Du läckra ”raggarkille” med röd/vit jacka inne på Godby apotek vid 15 i torsdags! Du är i min smak ; P Intresserad av lite skoj?? **”Rock & roll”.**

■ ■ Påskänglar i Godby! Ett hjärtligt tack till två modiga damer som vågade ingripa när jag blev stoppad. **Flickan på cykeln.**

NYANS ROS

...till **Brudhäll** för den underbara påskbuffén och den superbra servicen. Vi i ”buren” rosar.

...till den **kvinnliga taxichaufför** (Warma) som körde oss på torsdagen när vi skulle föra hem en vän. Jättestort tack. Två partybrudar.

...till **Marguerite Weckström** och **Maria Wikman** från FPA som informerade så proffsigt, sakligt och begripligt och även svarade på en massa frågor när Stroke-gruppen hade möte i tisdags och olika stöd och möjligheter att få hjälp från FPA var huvud-tema. Deltagare rosar.

HÄLGE

ZITS

M:HAMN 01.50 4) → 08.00/09.00 4) → 12.55 11.00 2) → 17.00/18.30 1) → 23.20	ÅBO	LÅNGNÄS
M:HAMN 23.55 → 09.55/17.00 → 04.15	H:FORS	M:HAMN
M:HAMN 04.25 → 09.30/17.00 → 23.45 13.05 4) → 18.15/19.15 3) → 01.40 23.30 1) → 06.00/07.30 → 10.50	STOCKHOLM STOCKHOLM KAPELLSKÄR	M:HAMN

Passagerare utan fordon och med fordon skall vara på plats i checkin senast 30 min före avgång, varefter incheck./bilj., försäljning ej kan garanteras

Turlista t.o.m. 26.4.07

- 1) 14.4 charter, Från 26.4 avg 21.15!
- 2) 15.4 charter, Från 27.4 avg 14.45!
- 3) 26.4 charter
- 4) 27.4 charter

SILJA LINE
A member of AS Tallink Grupp
Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.silja.fi

ÅLANDSTRAFIKEN 16.3–10.6.2007

Måndag–torsdag		Fredag–söndag	
MARIEHAMN	KAPELLSKÄR	MARIEHAMN	KAPELLSKÄR
08.00 → 09.30	07.00 1) → 08.30		
16.00 → 17.30	13.00 → 14.30		
15.30 → 12.00	19.00 → 20.15		
22.30 → 19.00	12.30 → 09.00 1)		
	18.30 → 15.00		
	00.05 → 20.30		

1) ej söndagar

Avvikelser: Annandag påsk måndag 9.4 samt Svenska Nationaldagen onsdag 6.6 enligt söndagstidtabell. Skärtorsdag 5.4 samt onsdag 16.5 enligt fredagstidtabell.

Buss Sto–Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje–Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär–Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND–STOCKHOLM dagligen		ÅLAND–FINLAND dagligen	
ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO H:FORS
01.10 L 3) → 06.30	03.30 L 5) → 07.35		
04.35 M → 09.40	14.25 M 3) → 19.50		
10.15 M → 15.30	23.45 M 6) → 10.00		
14.25 M 4) → 18.55	14.10 M → 08.45 4)		
14.10 M → 07.45 3)	01.00 L → 21.00 2)		
23.40 M → 16.45 6)	04.25 M → 17.30		
07.45 M → 18.00			
03.20 L → 20.10 4)			

Isabella ur trafik: 2) ej 16–18.4 3) ej 17–19.4. Amorella ur trafik: 4) ej 17–19.4 5) ej 18–20.4. Gabriella avvikande trafik: 9.6 Sto–Mar kl 20.30–03.20. 10.6 Mar–Hel kl 03.30–14.00.

Billjettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i M:hamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag. 2)–Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs–Mariehamn, 10 EUR/person.

VIKING LINE
Storagatan 2, tel 260 111, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

RING SÅ KÖR VI! DAGLIG LASTBILSTRAFIK till och från Åland. Tel. 24 111

FREDAG 13 APRIL 2007

dagens ålänning | vädret | dagens rätt

”Jag samlar på pokémonkort”

Esplanaden i Mariehamn kommer **Valera Lankovski**, 8 år, gående med sin kompis **Rasmus Johansson**. Jag frågar om någon av dem vill vara dagens ålänning och de bestämmer tillsammans att Valera får vara.

Vad gör ni här i parken?
– Vi är på stan lite bara och leker. Och så har vi gått lite i affärer, berättar Valera.

Har du köpt någonting?
– Jo jag har köpt pokémonkort.

Valera berättar att han samlar på sådana kort.

Jaså gör du det, hur många kort har du?

– Jag har nog ungefär sextio stycken.

Valera berättar att han och Rasmus brukar byta kort med varandra. De går båda i första klass i Övernäs skola.

Så då har ni nyss haft påsklov, gjorde du något roligt?

– Jo vi har varit ut till vår stuga i Vessingsboda.

Vad skall ni göra nu då?

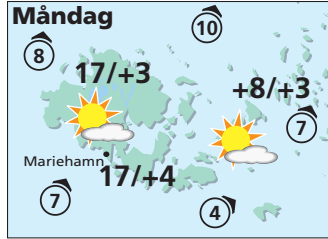
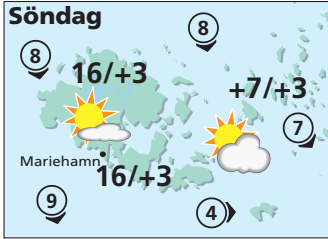
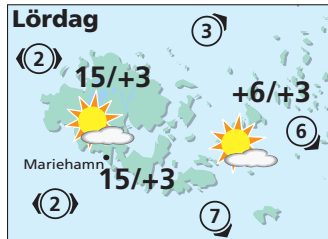
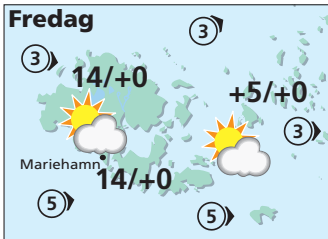
Pokémonsamlare. Valera Lankovski är i stan med sin kompis Rasmus. De har varit och köpt pokémonkort som de båda samlar på.

– Vi skall gå hem till mig och leka, jag bor här på Torggatan, säger Valera.

Vill du hälsa till någon?
– Jag vill hälsa till min och

Rasmus kompis **Timmy**. Han går i tvåan i vår skola.

Text och foto: MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

I går kl 15

Jomala	6	k
Åbo	8	k
Helsingfors	11	k
Stockholm	10	

	temp.	vind	m/s
Nyhamn	4	NV	8
Märket	4	VNV	3
Kumlinge	4	VNV	7

Vattenståndet i går kl 15

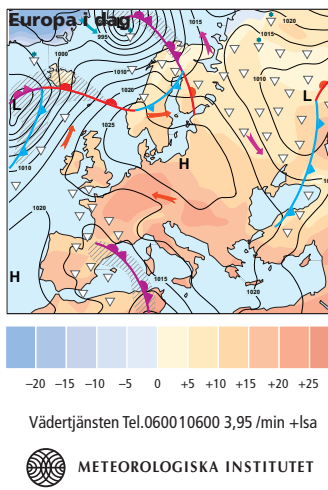
Föglö	+4 cm	Åbo	+6 cm
-------	-------	-----	-------

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	6:31	20:51
Helsingfors	6:11	20:32
Stockholm	5:42	19:57

Utomlands i går

Köpenhamn	11	Bryssel	19	Rom	22
Oslo	14	Paris	22	Aten	20
London	16	Madrid	16	Moskva	11

Mald biff
400 g malet kött
1 påse löksoppspulver
3/4 dl skorpmjöl
1,5 dl vatten
1 ägg
2 lökar
1 msk olja
1 msk äppelcidervinäger
2 tsk timjan
salt, svartpeppar

Blanda vatten, ägg, skorpmjöl och soppulver. Låt svälla 10 minuter. Rör ner köttet till en jämn smet. Lägg smeten på fuktad skärbräda, forma en rulla, skär den i 16 delar och forma till biffar. Hetta upp oljan och stek biffarna några minuter på var sida. Skär löken i tunna skivor och fräs lätt i olja. Krydda med äppelcidervinäger, timjan och salt. Servera till biffarna.

TIPSA 0457-313-4444 MESSA 0457-323-4444 RING 018-23444

LUNCHBUFFÉ
måndag-fredag 11.00-14.00

Fredag 13.4
Kycklingschnitzel (L)
Ugnstekta lax, potatissallad (GL)
Grönsaksfylld zucchini (GL)

Arkipelag
Strandgatan 31, tel. 24 020
www.hotellarkipelag.com

SOMMARDÄCK

SENAST 16 APRIL

Mönsterdjupet minst 1,6 mm.

Ålands landskapsregering

Vecka 16
öppet
ENDAST ONSDAG

söta saker

Köpmansgatan 1

LUNCH!
mån-fre 11-14

Normalstor pizza +
0,4 liter dryck från
5,80

Pizzasuget försvinner med en pizza!

KOTI PIZZA

Nygatan 1 tfn 12 110
Öppet: mån-lör 11-21, sön 12-21

Think. Feel. Drive.
SUBARU
– ALLTID 4-HJULSDRIFT –

Dra båten, dra hästen eller dra till fjällen

SUBARU OUTBACK

Subaru Outback är antagligen den mest kompetenta "personerängbilen" i dagsläget. Visst finns det utmanare, bland annat Volvo XC70 och Audi Allroad. Men inget alternativ erbjuder samma kombination av terängkompetens, dragkapacitet och driftstillförlitlighet som Outback. Och framförallt inte till det priset!

Välkommen på provkörning fredag och lördag!

Standardutrustning Subaru Outback 2.5i. Boxermotor på 165 hk, permanent 4-hjulsdrift, 17" aluminiumsportfälgar, farthållare, Färd dator, 2-zons klimatanläggning, dimljus fram, CD-växlare med plats för 6 skivor, 6 airbags, Whiplash-skydd fram, Hög/Låg växel (manuell) Xenon-strålkastare, aut nivåreglering.

Pris: Från 38.500€ + lev.kostn.

ERbilab

Vikingagränd 1 A 22100 Mariehamn
Tfn 14750 GSM 0400 595 732
Öppetider: fredag 10-17 lördag 10-14

Griskotletter
Inhemska

650
kg

Gäller 13-14.4

MATHIS
Punkten

VÄSTERNÄS TFN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lör. 9-14
www.mathis.aland.fi

Vedklyv!

Idag säljer vi
4 st vedklyvar
4 ton, klyvlängd 37 cm

180€

AGROIMPORT
Öppet vard. 9-16.30, lörd. 10-14
Strandgatan 21, tel. 23822 el. 23826,
fax 23825 GSM 0457 524 43 12

VÅRFINT!
Vår trädgårdsavdelning har öppnat!

Viol 10 cm kruka **1,45**
Viol Stora krukor 16 cm..... **5,90**
Pensé 10 cm kruka **1,45**

Julros Heleborus niger
och Helleborus orientalis **från 5,00**

SANDÅSEN
HANDELSTRÄDGÅRD

Öppet: vardagar. 9-17, lördagar 9-14
Askuddsvägen 19. Tel. 22 060, fax 22 065 e-post: sandasen@aland.net